

Ilinniartitsisoq

IMAK - Grønlands lærerforening

Februar '14

Fakta om lærersituationen

Lærersituationen i folkeskolen

I skoleåret 2011/2012 havde 14 skoler ingen uddannede lærere ansat. Derudover opererer kommunerne med et betydeligt antal overtimer til kompensation for manglen på uddannede lærere i folkeskolen. Særligt i bygderne anvendes ikke uddannet personale (over 50 %), mens den ikke uddannede del af underviserne i byerne stadig udgør ca. 20 %.

Kun 6,4 % af undervisningen i specialundervisningen varetages i dag af lærere med supplerende specialpædagogisk uddannelse. 14 % af underviserne i specialundervisningen er timelærere.

Uddannelse af lærere

Der er de seneste fem år blevet uddannet 32 folkeskolelærere fra Ilisimatusarfik i gennemsnit. Derudover videreuddanner Inerisaavik årligt 90 personer, svarende til 30 årskursister. Der var ultimo 2013 knapt 1.100 undervisere ansat i folkeskolen, heraf er godt 860 læreruddannede

Atuarfimmi ilinniartitsisut

Ukiumi atuarfiusumi 2011/2012-imi atuarfiit 14-it ilinniartitsisunik ilinniarsimasunik sulisoqanngillat. Tamassuma saniatigut meeqqat atuarfianni ilinniartitsisunik ilinniarsimasunik amigaateqarneq matussuserniarlugu tiiminik qaangiuttoornernik amerlaqisunik kommunit atuisarput. Pingaartumik nunaqarfinni sulisut ilinniarsimanngitsut atornerqartarput (50 %-it sinnerlugit), illoqarfinnilu atuartsisut ilinniarsimanngitsut 20 %-it missaaniipput. Immikkut atuartsisinnermi atuartsinerup taamaallaat 6,4 %-ia ilinniartitsisunit immikkut perorsaanermik ilassummik ilinniarsimasunit ullumikkut ingerlanneqartarpoq. Immikkut atuartsisinnermi atuartsisut 14 %-ii timelæreriupput.

Ilinniartitsisunik ilinniartitsineq

Ukiuni kingullerni tallimani meeqqat atuarfianni ilinniartitsisut agguaqatigiisillugu 32-t naammassisarnikuupput. Tamassuma saniatigut inuit ukiumut 90-it, ukiumut pikkorissartut 30-amerlaqataat, Inerisaaviup ilinniarteqqittarpai. 2013-ip naanerani meeqqat atuarfianni ilinniartitsisut 1.100-ngajaapput, taakkunanga ilinniartitsisutut ilinniarsimasut 860-ingajaat.

Elna Egede

Ilinniartitsisoq

Udgivet af IMAK

Ansvarshavende redaktør:
Sivso Dorph

Redaktion:
ilinniartitsisoq@greenet.gl

Justus Kaspersen – Ilulissat
namibia@greenet.gl
Tlf. 542263

Jan Ellesgaard – Qeqertarsuaq
jan@ellesgaard.dk
Tlf. 92 10 10 Mobil: 22 77 14

Layout og foto:
Jan Ellesgaard

Forsidefoto:
Benny Hegner

Oplag:
1.250 stk.

Tryk:
TOPTRYK, Gråsten

Deadline næste nummer:
15. marts 2014

IMAK

Noorlernut 23
Postboks 867
3900 Nuuk
Tlf. 32 25 50
Fax 32 50 61
Email: imak@imak.gl

Siulittarsoq/Formand

Sivso Dorph
Noorlernut 23
Postboks 867
3900 Nuuk
Arb. 32 25 50
Mobil 54 33 39
Pri. tlf. 31 10 29
Email: sdo@imak.gl

Atuarfik Mathias Storch utaqqinassaqaq

Atuarfitoqqap qangali matuneqartup tunngaviani nutaamik atuariornissaq kommunip kissaatigimmagu, atuartut ilinniartitsisullu naammagittarlutik utaqqisari-aqarput.

Ilulissani Mathias Storchip isaterneqarnissaa - pilersaarusiorluarnermik tunngaveqarpoq. Tassami atuariup illutai amerlaqisut ukiut ingerlaneranni katit-erneqarsimasut isaterneqartariaqarput, atuariittaassaq sananeqartinnagu.

Atuarfik Mathias Storch atuariit 1950-ikkunni 60-ikkunilu sanaat assigalugit asbestinik akulinnik sananeqarpoq. Siusinnerusukkut nalunaarsuinerit malillugit, allanik aamma isaterlugit navianarsinnaasunik illutoqarsuit ilaqarput, soorlu PCB, mianersoqqissaarluni piiagassaq. Asbesti allallu navianartut akuutissat piiarneqartillugit, tamakkununga malittarisassat sukumiisut sulisunik il-lersuisut malillugit isaterneqassaaq.

Inissiaateqarfiup Inip sanaartornermut teknikeqarfiata, atuarfitoqqamik isaterinissamik nutaamillu atuari-iornermi pilersaarusiortup ilimagaa, piiiaanissamut pilersaarusiat uuma ukiup naalernerani piiareer-neqas-sasut, sulisussarsiuussinermik naggarserneqassalluni, qulaajaaneq naammassippat. Aappaagulu nuna qeriu-naarpat isaterineq aallartinneqassaaq.

Sanaartorneq

Atuarfeqarfiup illutaasa piiarnissaat pilersaarusiuuti-

galugu, suleqatigiissitanik pilersitsisoqarpoq, atuari-ftaassaq piareersarlugu, atuisunit kissaatigineqartut pisariaqartinneqartullu nalunaarsorlugit isumaqatigiin-niutigalugillu.

Taamatut suleriaaseq pilersaarusiorluagaasariaqarpoq. Kommunit kissaatai pisariaqartitaalu pillugit ataatsimiinnerit ingerlanneqartarput. Soorlu atuarfik qanoq ittunik faglokaleqassava, klassit qanoq angitigissap-put, atuariuullu initassai allat sunik suliffiussappat. Inip teknikeqarnermut immikkoortortaqarfiata oqaatigaa, marlunnik pilersaarusiortoqartoq, upernaamullu aala-jangerneqassaaq sorleq toqqarneqassasoq.

Tamakku piareersaatit naammassippata, aningaasat aningaasanut inatsimmi immikkoortinneqarsimasut qin-nutigineqassapput, aningaasartuutissallu ilaqqinneqas-sappata immikkut qinnuteqarneq ilanngullugu.

Inimit naatsorsuutigineqarpoq, atuariittaassaq aappaagu sulisussarsiorneqassasoq, sanaartorneq aallartinniassa-mmat, atuarfik 2015'mi isaterneqarsimalerpat.

Namminersorlutik Oqartussat kissaatigaat, 2017'mi ukiakkut atuarfik naammassineqassasoq. Piffissalius-sat anguneqarsinnaanngippata, atoqqaartinneqarnissaa kinguassaaq.

Elna Egede

Ny Atuarfik Mathias Storch har lange udsigter

Lærere og elever på den nu lukkede Atuarfik Mathias Storch må vente med tålmodighed på deres nye skole, fordi kommunen ønsker at bygge skolen på den gamle skoles grund

Det er et møjsommeligt arbejde, der kræver god plan-lægning, at igangsætte nedrivningen af Atuarfik Mar-thias Storch i Ilulissat. Alle skolebygningerne skal nemlig rives ned, før der overhovedet kan graves ud til en ny skole.

Da Atuarfik Mathias Storch som så mange andre gamle skolebygninger fra 1950-erne og 1960-erne er bygget med asbestholdigt materiale. Tidligere kortlægning af byggematerialerne viser også, at der er PCB i materi-alerne. Både asbesten og de kemiske stoffer kræver en omstændelig nedrivning med forskrifter, der skal følges. Ini's byggeteknik, der tager sig af nedrivningen og projekteringen af den nye skole regner med, at udbyde nedrivningen i licitation i slutningen af året. INI byggete-knik regner med, at nedrivningen kan starte, når frosten har sluppet sit tag i jorden til næste år.

Byggeri

Sideløbende med forberedelsen til at rive skolebygning-nen ned er der nedsat en arbejdsgruppe, der skal

koordinere ønsker og behov, der er i forbindelse med en projektering af en helt ny skole.

Det er et større koordineringsarbejde. Projektgruppen holder møder med kommunen om ønsker og behov, der er i forbindelse med byggeriet af en helt ny skole. Det er for eksempel, hvilke faglokaler der er behov for. Hvor store skal klasselokalerne og fælleslokalerne være. INI byggeteknik oplyser, at der er udarbejdet to model-ler.

Herefter vil man aflevere en ansøgning til at frigive de penge, der er afsat til projektet gennem finansloven sammen med eventuelle flere penge til den helt nye skole.

INI Byggeteknik er optimistisk, at det regner med at udbyde skolen i licitation til næste år, sådan at byggeriet kan starte, når nedrivningen er færdig i løbet af 2015. Det vil sige, at skolen kan stå færdigt i løbet af efteråret i 2017. Men det er hvis alt går efter planen.

I værste fald må lærere og elever vente til 2018, fem år efter at skolen blev lukket.

Elna Egede

Følg din pension - fra du bliver ansat

Du risikerer at sidde med en mindre pension, selv om du har krav på flere penge, hvis du ikke holder øje med din pension. Eller din familie kan blive ringere stillet, fordi du har ignoreret brevene fra pensionskassen.

- Åbn brevet fra pensionskassen og reager med det samme. Det er sagsbehandler Lisbeth Frederiksen indtrængende råd til alle ansatte uanset alder.

Det er svært at forholde sig pensionen, når man bare er 24 år og skal til at starte som lærer for første gang. Det er alment menneskeligt at tænke, at der er tid nok til at tænke på pension de næste 40-50 år, når klokken ringer ind til ens første undervisningstime.

Men, men. Du kan komme til enten at snyde dig selv for penge eller du kan snyde din familie fra graven, fordi du ikke fik åbnet kuverten fra pensionskassen, den dag - foran dueslaget udenfor lærerværelset.

- Det er meget vigtigt at følge med i din pension. Du kan risikere at du må udsætte din pension fordi du ikke fik rykket kommune, der glemte at indbetale pensionen. Pensionen er en del af din løn og dermed burde den have din fulde interesse, siger Lisbeth Frederiksen.

Overenskomstansatte

Lærere i dag er opdelt i to pensionsforhold. De nyuddannede er som udgangspunkt overenskomstansat og de sparer op gennem Lærernes Pension. Her er det meget vigtigt, at reagere på det første brev fra pensionskassen. Den kommer typisk indenfor de første tre måneder. Her har pensionskassen brug for nogle oplysninger. Det er hvem, der skal tilgodeses i forbindelse med forsikringsdelene.

Det er også vigtigt at reagere, når brevet udebliver. Kommunen har måske glemt at indbetale din pension, og der kan gå rigtig lang tid, før fejlen bliver opdaget i systemet. Det er også utroligt vigtigt at holde øje med pensionen i forbindelse med jobskifte, fordi det er set før, at nogle kommuner til tider glemmer at indbetale pensionen.

- Hvis der for eksempel går fem år, før du opdager, at der ikke er indbetalt pension, vil du miste afkastet af pengene, siger Lisbet Frederiksen.

Medlemmerne i lærernes pension kan følge med i deres pension ved at bruge NEM-ID. Imak råder til regelmæssigt at tjekke pensionen. Hvis beløbet ikke er indbetalt regelmæssigt og med forskellige beløb, så kontakt din tillidsrepræsentant, som kan kontakte Imak. De medlem-

mer, der ikke har Nem-id, kan få et login fra Lærernes Pension.

Tjenestemandspension

Lærere med tjenestemandspension bliver også nødt til at følge med i deres pension. Her er det ancienniteten, der skal holdes øje med.

Årvågenheden overfor pensionen skal skærpes, når pensionsalderen nærmer sig. Alle lærere bliver pensioneret senest, når de er 65 år.

- Det vil sige, at lønnen stopper automatisk, når du fylder 65 år. Hvis du har indgået en aftale med din arbejdsgiver, om at du fortsætter i jobbet, må du skærpe din opmærksomhed om arbejdsgiveren overholder sin aftale. Du skal ligeledes arrangere dig med pensionen, i forhold til begge pensionsordninger. Hvis du er i tvivl, kontakt tillidsrepræsentanten, anbefaler Lisbeth Frederiksen.

Hun understreger, at lærere på tjenestemandspension skal være opmærksom på, hvornår det er bedst at gå på pension. Hvis en lærer ansat den 1. august går på pension i juni, kan vedkommende miste et helt år af ancienniteten i forhold til tjenestemandspensionen.

- Hvis du ikke træffer aftale om pensionen, kan der gå flere måneder, hvor du ikke har en indtægt. Det er jo uheldigt. Derfor træf dine forberedelser i forhold til pensionen og ikke mindst undersøge pensionens størrelse, siger hun.

Lisbeth Frederiksen, IMAK

Soraarnerussutissiassat - malinnaaffigikkitt

Elna Egede, journalist

Soraarnerussutissiassatit malinnaaffingikkukkit soraar-
ninngoruvit aningaasat pisartagassatit ikinnerusinnaap-
put. Soraarnerussutinik katersuisarfimmi allakkat tiguguk-
kit qisuariangikkuit, peeruteriataassagaluaruit ilaqtutatit
aamma atugarliulersinnaapput.

- Pensionskassimit allakkat ammakkit erngerlutillu akil-
lugit. IMAK'mi allaffimmi pisortaq Lisbeth Frederiksen
qamannga pisumik siunnersuuteqarpoq, ilaasortanut
tamanut inuusuttunut qeersaalersimasunullu.

Tamatta misigisimavarput, 24'inik ukioqarluni ilinniar-
titsisutut naammasseqammerluni atorfininnermi siull-
ermi utoqqalinissaq ungaseqisoq. Inuugattami tamatta
kinguartitsiniarsarisarpugut eqqarsarluta, ukiut 40-50'it
periarfissaraakka soraarnerussutisianik pilersaarusiornis-
samut.

Taamaanngilluinnarporli. Aningaasanik annaasaqarsin-
naavutit imaluunniit ilaqtutatit peeruteriataassagaluaruit
aningaasatigut amikkisaartilersinnaavatit, pensionskas-
simit allakkat ammannginnakkit – taamani ilinniartitsisutut
atorfineqqaaravit ilinniartitsisut inaata silataani dueslagip
saavani tigusatit puigorakkit.

- Pingaartorujussuuvuq, utoqqalinersiamut nakkartartunik
malinnaanissaq. Ilami pensionernissat kinguartiinnar-
tariaqarsinnaavat, kommuni ukiorpaalunni nakkartitsi-
simanngitsoq arajutsigukku. Soraarnerussutisiat akis-
sarsianut ilaapput, taamaattumillu soqutigisariaqarpatit,
Lisbeth Frederiksen oqarpoq.

Isumaqatigiissut

Ilinniartitsisut marlunnik akissarsiaqarnikkut atugaqarput.
Ilinniartitsisut inuusukaat isumaqatigiissutit malillugit ator-
finitsinneqarsimapput, taamaattumillu lærernes pension-
imi aningaasanik eqititerillutik. Atorfininnermit qaammatit
pingasut allakkat siullit takkuttarput. Allakkat atuariarlugit
pilertortumik akinissaat assut pingaarpoq. Pensionskas-
sip paasissutissat pisariaqartippai. Soorlu sillimmasiiner-
mut atatillugu kikkut nalunaarsorneqassappat.

Allakkat takkutinngippata aamma paasiniaanissaq pin-
gaarpoq. Kommunip immaqa puigorpaa, soraarnerussuti-
sianut nakkaatitsinissaq. Tamannalu kukkuneq ilaatigut
akissarsialeriffimmit paasineqarneq ajorpoq, taamaattu-
mik kalerriinissaq pisariaqarluni.

Atuarfimmi allami atorfinikkuit, soraarnerussutisiatit
aamma alaatsinaattariaqarpatit, kommunit soraarnerus-
sutisianut atatillugu puigortanerat nalinginnaavoq.

- Ukiut tallimat soraarnerussutisianik nakkartitsisimann-

gippata, taava aningaasat erniaanik annaasaqassaatit,
Lisbeth Frederiksen oqarpoq.

NEM-ID aqqutigalugu lærernes pensionip quppersagaani
soraarnerussutisiatit malinnaaffigisinnaavatit, ilisimas-
savallu allat tassunga illit isertarfikkut appakaassin-
naanngimmata. Akuttunngitsunik alaakkaanissaq pisari-
aqarpoq. Soraarnerussutisiat isumaqatigiissut malillugu
nakkartinneqartarsimanngippat, imaluunniit akilersornerat
aningaasartaallu nikerartut takusinnaagukkit suliffinni
sinniisumut saaffiginnissaatit, taannalu nalornissute-
qaruni IMAK-imut saaffiginnissaaq. Ilaasortat NEM-
ID'qanngitsut, isissutissamik login'mik lærernes pensioni-
mut piniarsinnaapput.

Tjenestemandit

Tjenestemanditut soraarnerussutisiallit aamma malin-
naasariaqarput. Tassani alaatsinaanneqassapput, qanoq
sivisutigisumik atorfeqarsimanermut tunngasut nalu-
naarsuinerit. Kommunimmi aamma tassunga atatillugu
kukkusarput.

Soraarinngulernermi nakkutigisassat arlaqarput. Ilin-
niartitsisut tamarmik 65'liinnermi soraarinngortarput,
apeqqutaatinnagu ilinniartitsisutut ingerlaannassanersut.

- 65'liguit akissarsiat unittarput. Suliffinni ingerlaannar-
nissamik sulisitsisumik isumaqatigiissuteqarsimaguit,
nakkutigissavat isumaqatigiissut malillugu kalerritassat
kalerrinneqarsimanersut. Soorunami aalajangeruit soraar-
ninngorniarlutit tjenestemandiuguit imaluunniit isumaqa-
tigiissut malillugu atofeqaruit isumagissavat tamatuma
nalunaarfissanut tamanut nalunaarutiginnissaa, soorunami
aamma aningaasat qaammammut pisartagassatit qulaa-
jarlugit. Nalorniguit suliffinni sinniisoq attaveqarfigissavat,
Lisbeth Frederiksen oqarpoq.

Erseqqissarpaa, ilinniartitsisut tjenestemanditut sor-
aarnerussutisiallit paasiniaassagaat, piffissaq suna sor-
aarinngornissamut pitsaanerpaassasoq. Ilinniartitsisoq
augustip aallaqqaataani atorfinittoq junimi soraarinngus-
saguni ukioq ilivitsisoq annaassavaa.

- Naatsumik oqaatigalugu soraarinngorniaruit aqqissu-
ussisariaqarputit paasiniaallutillu -taamaanngippat qaam-
matit arlallit isertitaqanngitsoorsinnaavutit. Tamannalu
ilinnut nuannernavianngilaq. Taamaattumik soraarnerus-
sutissiit qanoq aningaasartaqarnersoq paasiniaaruk,
ilisimatinneqartussallu tamaasa ilisimatillugit, Lisbeth
Frederiksen erseqqissaavoq.

KAMMAGIITTA.....!

LAD OS VÆRE VENNER...!

All. Justus Kaspersen

Fri for mobberi” 2007-mi Qallunaat Nunaanni aallarnisarneqarsimavoq, taannalu “Kammagiitta”-mik taallugu kalaaliaqqanut naleqqussarlugu 2011-mi Kalaallit Nunaannut eqqunneqarpoq.

Taaguuta inuttut pissutsinut ajunngitsunut kajumissarisuvoq, tassa akaareqatigiinnissamut, ataqqinninnissamut, isumassuinnissamut, sapiissuseqarnissamut toqqissisimanissamut, kammagiil-luarnissamullu.

Tamannalu tunngavigalugu nunatsinni atuarfiit marluk paasiniaavingaakka qanoq ingerlanersut.

“Kammagiitta” Atuarfik Jørgen Brønlundimi Atuarfik Jørgen Brønlundimut iserama takusinnaavara alagarsiivinni “Kammagiitta” saqqumilaartorujussuaq. Kunngissap nulia Mary Ilulissanut 4. juni 2012 tikinnissaa sioqqullugu Pinaversaartitsineri suliaqartut atuarfinni meeqqerivinnilu “Kammagiitta” pillugu pikkorissartitsisimapput (minikursus). Tamannalu pikkorissarniaraq ilinniartitsisut amigartutut nalilerpaat. Tamannaavorlu ilinniartitsisut ilaannut aallarnisarniarnermi nalorninermik pilersitsisimasoq, imarisaatali kalaaleralunna tamanit iluarineqarluni. Taamaattumik “Kammagiitta”-mik ingerlatsiniaraanni ilisimaarilluarnissaa kaammattuutigineqarluni. Ilinniartitsisut ilaata “Tullerit”-ni pikkorissarsimasup tasunga assingusutut eqqaarusuppaa. Nalunngisatsit “Kammagiitta” meeqqerivinni aamma

ingerlanneqartalernikuuvoq. Taamaakkaluartoq Atuarfik Jørgen Brønlundimi ilinniartitsisut maluginiarsimavaat atualerlaanit oqaloqatigiissinnaaneq sanngiiffigineqartoq. Oqarmi tassaamat ajornartorsiummik qaangiiniarnermi “sakkussaq” pingaarnerpaaq.

Taamaattumik nukarlerni atuartut oqaasinnguinnissaannut annertuumik piginnaanngorsarneqartarput.

Oqaasinnguineri atuartut iliuutsinut eqqarsalernissaat anguniarneqartarpoq.

Nukaaqqami ilinniartitsisut assiginngiiaartumik “Kammagiitta” ingerlattarsimavaat. Atuaqatigiit ataatsit aalajangersimasumik marlunngornikkut ingerlattarsimavaat, ilaasali pisariaqartitsineq naapertorlugu aatsaat ingerlattarlugu. Kammagiittalerineri angajoqqaat sulisuleqatigineq-anngillat, qaquguugaluarnersorli tamanna anguniagavoq.

Februaarip qeqqata missaani “Kammagiitta” qulequtaralugu Atuarfik Jørgen Brønlundimi sammisaqarniarput. Tasunga ilutigitiillugu 8.-9.-10. klassit anitsiarfimmi nukarlernut uge 5-miit sammisaqartitsisalerniarput. Siunertaavoq atuartut nukarlerniit angajullernut ataqatigiinnerulernissaat nukittorsarneqarniassamat.

Nukaaqqami ilinniartitsisoqatigiit “Kammagiittap” ingerlattalerneerani meeqqat imminnut ataqqinerulernerat, oqaasertaliissinnaanngornerat, iliuusissannillu eqqarsarsinnaanngornerat maluginiarpaat.

KAMMAGIITTA.....!

LAD OS VÆRE VENNER...!

Af Justus Kaspersen

“Fri for mobberi” blev startet i Danmark i 2007, og den har man så tilpasset og indført i Grønland i 2011 med navnet “Kammagiitta”.

Som navnet på grønlandsk - “Kammagiitta” - antyder, er det en opfordring om bedre opførsel over for hinanden, altså om at være søde ved hinanden, om at respektere hinanden, vise bedre omsorg, at være tapper, at være tryk ved hinanden og om at være gode kammarater. For at finde ud af, hvor lang man var nået med projektet, har jeg besøgt to skoler.

“Kammagiitta” i Atuarfik Jørgen Brønlund

Da jeg trådte ind i Atuarfik Jørgen Brønlund, kunne jeg se, at plakaten “Kammagiitta” var sat op hist og her op på opslagstavlerne.

Forud for Kronprinsesse Mary’s besøg i Ilulissat den 4. juni 2012, havde der været holdt et minikursus om “Fri for mobberi” for dem, der arbejder med forebyggelse på skolen og i børnehaverne.

Dette kursus var blevet vurderet som mangelfuldt af lærerne. Og det var grunden til nogle læreres usikkerhed med hensyn til at starte projektet op, men man var glade for, at indholdet var blevet tilpasset til Grønland.

Derfor blev man opfordret til at sætte sig godt ind i, hvad emnet “Kammagiitta” står for, inden man begynder på emnet.

Een af lærerne, som havde været på kursus i “Tulleriit”, nævnte, at det minder om det.

Som vi ved har “Kammagiitta” også været brugt i børnehaverne. Til trods for det har nogle lærere oplevet, at 1.klasserne i Atuarfik Jørgen Brønlund ikke var stærke i at samtale.

At kunne udtrykke sig er det jo det bedste “værktøj” til at løse problemer med.

Derfor gør man meget for at lære eleverne i de yngste klasser at kunne udtrykke sig.

Målet er at kunne udtrykke sig, fordi det er vejen til, at eleverne tænker over deres opførsel.

Lærerne i “Nukaaraq” har brugt “Kammagiitta” på forskellige måder.

En bestemt klasse kørte emnet fast hver tirsdag, andre kørte kun emnet, når de følte, det var nødvendigt.

Forældrene er ikke med endnu i forbindelse med arbejdet med “Kammagiitta”, men målet er at indrages, det er dog uvist hvornår.

I Atuarfik Jørgen Brønlund skal eleverne arbejde med emnet “Kammagiitta” i midten af februar. I den forbindelse skal 8.-9.-10. klasser arbejde med de mindste klasser i frikvartererne fra uge 5. Målet er at styrke sammenholdet mellem de yngste klasser og ældste klasser.

Lærerne i “Nukaaraq” har oplevet, at børnene er blevet bedre til at respektere hinanden, til at udtrykke sig bedre, og de er blevet bedre til at tænke sig om, i forhold til hvordan de skal opføre sig over for hinanden, efter de er begyndt på at arbejde med emnet “Kammagiitta”.

KAMMAGIITTA.....!

LAD OS VÆRE VENNER...!

“Kammagiitta” Uummannami

Nukarlerni ilinniartitsisut siornaak Helga Nielsenip, Uummannamilu pitsaaliusoq peqatigalugu meeqqe-rivimmi sulisut peqatigalugit pikkorissartilaarpaatigut. Kufferti, massagearneq bamsillu qanoq atorneqarsinnaanersut nal.ak.ataatsip missaani saqqummiiffigaat-sigut.

Naggataatigut qanoq massagearneq atorneqarsinnaanersog misilitsippaa.

Kuffertip imai annertummata taama sivikitsigisumik pikkorissartinneqarnerput annertunerusumik pissarsiffiginngilarput.

Siorna aallartinniarluta isumaqatigiikkaluaratta pikkorissarneqarnerput annikimmat qanoq atornissaa nalorsaa-tigilerlugit aallartinngilarput.

Naapinnitsinni eqqartorniarlugu pigaangatta eqqartussanativigulu. Tassunga peqqutaavoq nalorninerput.

Siorna aggustimi isumaqatigiippugut aallartinniarlutigu.

1.klasset 3.klassellu aallartippaat. 2.klasset decembarip tungaanut ilinniartitsisutigut paarlakaattuarneq pillugu aallartinngillat. Aasap ingerlanerani bamseeqqat tammangarsimammata atorsinnaasimanngilagut. Naluagut sumut pisimanersut.

Maanna 1.klasset qaqutigut ingerlattarpaat. 3.klasset ataasinngornikkut inuttut ineriartornermi tiimit ilai atorlugit ingerlattarpaat. Tassani ilinniartitsisup imminut ilinniarti-

utaa ingerlattarpaa. Atuagartai angerlaallugit misissori-arlugit pilersaarusiortarpunga kingornatigullu ingerlallugu. Kammagiitt Nukarlernerinnaq atorneqarpoq. Allani atorneqanngilaq.

Siornatigut “Tullerit” inuttut inerikkiartornermi atorneqarput.

“Kammagiitta” iluamik ingerlallugu atuartunut iluaqutaa-voq, imminnut qaninnerlerlutik kammagiinnerulerput.

Massagearneq aallaqqaammut qusagikujukkaluariarlugu massakkut sungiunneruaat.

Atuartut ataasiakkaat angerlarsimaffimmit peqquteqartu-mik sunnertissimanertik peqqutigalugu ilaatigut sakkortusinnaasarput.

3.klassenut sunniutaa pitsanngoriartorpoq, naak taakku imminnut inooqatigiinnikkut pitsaasumik iliuuseqarfigisa-reernikuugaluarlutik suli pitsanngoriartorput, nuannersiart orlutillu.

Akuttuvoq “Kammagiitta” aqqutigalugu angajoqqaat suleqatigineri. Uagummi atuartup sunera aallaavigalugu angajoqqaanut attaveqartaratta.

Buuti Lange

Nukarlerni aqutsisoq

KAMMAGIITTA.....!

LAD OS VÆRE VENNER....!

“Kammagiitta” i Uummannaq

Buuti Lange, trinleder på yngstetrinnet, fortæller

For 2 år siden holdt Helga Nielsen kursus for os lærere i Nukarliit og for personalet i børnehaverne sammen med forebyggelseskonsulenten i Uummannaq. Vi fik introduktion til, hvordan vi skulle bruge kufferten med bamser til at massere med i ca. 1 time.

Til slut skulle vi prøve at massere.

Vi fik ikke noget videre ud af kurset, for det varede for kort til arbejdet med en kuffert, der indeholdt så mange ting.

Vi aftalte ellers at starte sidste år, men det gjorde vi ikke, da vi følte os usikre med så lille viden.

Så aftalte vi at tage emnet op til næste møde, men det blev aldrig til noget.

Dette skyldtes vores usikkerhed.

Sidste år i august aftalte vi om at starte.

1.klasserne og 3.klasserne startede. 2.klasserne startede ikke på grund af skiftende lærere fra december måned. Vi kunne ikke bruge de små bamser, da de var forsvundet i løbet af sommeren. Vi aner ikke, hvor de var blevet af.

I dag kører 1.klasserne emnet af og til. 3.klasserne kører emnet i forbindelse med nogle af personlig udviklingsstimerne om mandagen. Dette kører samtidig med at

læreren selv må lære det. Jeg tager bøgerne med hjem, studerer dem selv, planlægger og underviser i emnet på skolen.

“Kammagiitta” bruges kun i Nukarliit. Ingen andre bruger den.

Før i tiden brugte man “Tulleriit” i forbindelse med personlig udvikling.

Det er godt for eleverne at arbejde rigtigt med “Kammagiitta”, da de kommer tættere på hinanden og bliver bedre kammerater. I starten var de lidt generte ved at skulle få massage, men de er blevet mere vant til det nu.

Enkelte elever kan være voldsomme på grund af forholdene derhjemme.

Virkningen for 3.klasserne er ved at blive synlige nu, for selvom de i forvejen var søde ved hinanden, så er de blevet endnu bedre, og har det endnu sjovere nu.

Det er ikke så tit, vi blander forældrene ind i arbejdet med “Kammagiitta”. Vi kontakter jo forældrene ud fra, hvad eleven har lavet.

KAMMAGIITTA.....!

LAD OS VÆRE VENNER...!

Kammagiitta

MIO Kammagiitta-mut 2014 –p aallartinnerani ataatigissaarisunngorpoq. Siusinnerusukkut 2013-p ingerlanerani MIO-miit Kommuneqarfik Sermersuumi kammagiittami aqutsisuusoq Arnaaraq Petersen saqqummiisinnikuuarpur taamaalilluta Kammagiittap sinerissami atorluarneqarnera paasisaqarfigilluarlutigu qularutigingilarpullu sinerissami amerlanerni Kammagiitta ingerlalluatoq.

Annettunerusumik Kammagiitta-mik atuisut ataasiakkaat attaveqarfigingikkaluarlutigit tusartakkagut ataatsimeeqateqartarnerillu aallaviigalugit maluginiarparput Kammagiitta-mik atuisut sammisaqarsimasullu atuarpur meeqqerivinniittullu kiisalu angajoqqaat ilinniartitsisut meeqqerisullu assorujussuaq iluarisimaarinnittut. Kammagiittamik pikkorissaasoqatarnera kingunerisaanik paasisagut makkupput pikkorissaasoqarnerata kinguneranik Kammagiittamik atuisut sammisaqartinneqartullu amerleriarput, taamaalilluni Kammagiitta-p sinerissami tamani iluaqutaallualernissaa isumalluarnarluni. Kammagiitta atuarfinni minnerni 1. 2. 3. klasseni meeqqerivinnilu atorneqarnera ingerlallualereerpoq sulilu atugaalluarnerunissaa sulissutigineqarluarumaarluni.

Kammagiitta ingerlanneqarnerani pingaartuuvoq nalilisoqartarnissaa MIO-mi tamanna pilersaarutigarpur,

atugaallualernerani pingaartuuvoq ataavartumik qanoq ingerlanersooq MIO-miit malinnaalluarnissarpur - aamma nalunngilarput sinerissami Kammagiitta ingerlanneqarnerani Kammagiitta-mik ingerlatsisuniit nalilisoqartartoq. MIO-miit pingaartuuvoq Kommuneni Kammagiittamik ingerlatsisut nalilisoqartarnissaa taakkuummatami suliamik atuisunillu lisimasaqarluartuusut.

Kammagiitta ilisimaneqalereeraluatoq suli annerusumik saqqumilaarnerunissaa MIO-miit takorloorparput, kiisalu siunissami takorluugaavoq atuarpur annernut ineriartortinneqarnissaa. Kammagiitta sakkuulluarpur meeqqat ulluinnarni toqqissisimallutik meeqqerivimmiinnissaa kiisalu atuarfimiinnissaa tamaalillunilu aamma angajoqqaanut apuunnissaa pingaarteqartorujussuulluni. Neriutiginarpur Kammagiittamik meeqqat sammisaqarsimatillugit, paasisutissanillu angajoqqaanut angelaassinerini angajoqqaanik inersimasunillu tigulluarneqarlutik malinneqartarnissaa taamaalillunimi Kammagiitta suniuteqarluarnerunissaa qulakkeersinnaagatsigu.

Beate Platou

MIO-mi

Meeqqanut siunnersorti

KAMMAGIITTA.....!

LAD OS VÆRE VENNER...!

Kammagiitta

MIO blev koordinator for "Kammagiitta" fra starten af 2014.

For nogen tid siden, i løbet af 2013 har vi fra MIO bedt lederen af "Kammagiitta" i Kommuneqarfik Sermersooq, Arnaaraq Petersen, om introduktion om projektet. Vi fik den, og den bidrog til at vi forstod, hvor meget "Kammagiitta" bliver brugt med god effekt langs kysten, og vi er sikre på, at "Kammagiitta" kører godt på det meste af kysten.

Uden at vi har kontaktet brugere af "Kammagiitta" direkte enkeltvis, fornemmer vi, hvor meget brugerne af "Kammagiitta" - eleverne, børnehalebørnene og forældrene, lærerne og pædagogerne har haft rigtig meget glæde af det.

Vi kan forstå, at der bliver flere og flere brugere af "Kammagiitta" efterhånden som folk har været på kurser i det. Så det tegner til, at "Kammagiitta" får positive virkning langs hele kysten. Brug af "Kammagiitta" kører allerede godt i de mindste klasser på skolerne og i børnehaverne, men man vil også arbejde mere for, at det bliver endnu mere brugt.

Det er vigtigt, at brugen af "Kammagiitta" løbende bliver evalueret, og det er netop vores plan i MIO. Det er vigtigt at vi fra MIO følger med i, hvordan det går med

de flere og flere brugere af "Kammagiitta" – vi ved også, at brugerne af "Kammagiitta" langs kysten evaluerer løbende. Det er vigtigt, at vi fra MIO's side evaluerer sammen med lederne af "Kammagiitta" i kommunerne, for det er dem, der har indsigten i brugen af det.

Vi fra MIO drømmer om, at "Kammagiitta" bliver endnu mere kendt, selvom mange allerede kender det, og målet er at udvikle det, så det passer også til større elever.

"Kammagiitta" er et godt værktøj, så børnene kan være trygge i børnehaverne og på skolerne i dagligdagen, og således er det også meget vigtigt, at forældrene kommer med ind i billedet.

Det er vort håb, at forældrene og de voksne tager godt imod de informationer, børnene tager med hjem, når de har haft emnet "Kammagiitta", og følger dem, for på den måde sikrer vi, at "Kammagiitta" får bedre virkning.

Beate Platou

Konsulent for børn i MIO

De fleste unge ender i ungemålgruppen

To ud af tre skoleelever kan ende i arbejdsløshedskøen, fordi de ikke går videre på uddannelse.

62 procent af de unge mellem 16 og 18 år ender i en ungemålgruppe. De går ikke videre på uddannelse eller dropper ud af uddannelsen, viser statistik, der er med i den uddannelsesplan, der er sendt i høring ud til forskellige grupper, der arbejder med børn og unge.

- Det er vigtigt, at unge mellem 16 og 18 år ikke havner i ungemålgruppen, defineret som de unge i aldersgruppen, der ikke er i gang med en ungdomsuddannelse eller på efterskole, står det i afsnittet om de unge, der risikerer at komme sidst i en lang arbejdsløshedskø.

Søjlerne, der viser målene indtil 2024 viser, at langt de fleste unge, der kommer fra folkeskolen har store muligheder for at snuble inden de kommer i uddannelse eller midt i uddannelsen.

Siunnersuineq Vejledning

Frafald

Selv med en kæmpe uddannelsesindsats i nulleterne og indførelsen af Atuarfitsialak, viser statistikken, at 62 procent af de 16-18 årige ender i ungemålgruppen. Erfaringer fra andre samfund viser, at det er meget svært at sætte unge i gang med enten en uddannelse eller et arbejde, når de allerede som 16-årige ender på sofaen, hjemme hos forældrene.

Naalakkersuisuts uddannelsesplan arbejder med et mål om gradvist nedsætte antallet af de unge, der ender ud i det rene ingenting. I løbet af 10 år ønsker naalakkersuisut at sætte det fra 62 procent til 25 procent af alle 16-18 årige.

Statistik er taknemmeligt for politikere og embedsmænd. Samtidig med, at fakta viser, at det går trægt med at sætte unge i gang med en uddannelse bliver offentligheden fodret med andre tal, der viser, at flere unge går i gang med en uddannelse i forhold til 2005.

Det kan godt være, at flere går i gang, men til gengæld er der mange, der stopper i ungdomsuddannelsen. Næsten halvdelen af alle, der starter på en GU stopper midt i forløbet. Det samme gælder i erhvervsuddannelserne. Det er faktisk mere end halvdelen, der stopper midt i forløbet.

Huller

Et GU-bevis får heller ikke de unge til at starte på en uddannelse. Statistikken viser, at når lidt over halvdelen af de, der startede på GU gennemfører ungdomsuddannelsen, går de ikke automatisk videre på en uddannelse. Det er to ud af tre, der starter på en egentlig uddannelse efter to år efter GU.

Den træge uddannelse af de unge viser, at de rent faktisk bliver ret modne, når de får et uddannelsesbevis. Nogle gennemsnitstal viser, at de unge gennemsnitligt er 29-30 år før de kan komme på arbejdsmarkedet.

Der mangler en del mellemregninger i det statistiske materiale. Statistikken viser ikke, hvor stor en andel af folkeskoleeleverne kommer ud med et egentligt brugbart afgangsbrev fra folkeskolen. En ud af fire elever har specialundervisning. Denne gruppe af elever kan fritages for prøve fra folkeskolen.

Statistikken viser heller ikke hvor mange unge, der gennemfører et efterskoleophold.

Det er heller ikke muligt at aflæse, hvor stor arbejdsløsheden er blandt de unge, der er kommet i ungemålgruppen på 16-18 år.

Inuusuttut amerlanersaat unittoortarput

Meeqqat atuarfianni anisut pingasuugaangata ilaat ataaseq ilinniaqqinnani suliffissaaleqisorpassuit akornanni tunorlinngortarpoq.

Inuussuttuaqqat 16'niit 18'nut ukiullit 62 procentii unittoortarput. Taakku ilinniarninnut ingerlaqqittanngillat ilaallu ilinniarnermi aninnartarlutik, ilinniarnissamut naalakkersuisut pilersaarusiaanni tusarniaassutigineqartumi erserpoq.

- Inuusuttut immikkut suliniuteqarfigineqartussat akornannut inuussuttuaqqat ikiliartortinneqarnissaat pingaarpoq, unittoornissaat annilaanganarmat, taamaatumillu suliffissaaleqisut akornanni kingullersanngornissaat ernumanartoq, naalakkersuisut nalunaarusiaanni allasimavoq.

Naatsorsueqqissaarnerit takutippaat, inuusuttorpasuit atuarfeqarfimmit anisut ilinnialinngitsut imaluunniit ilinnialernermi taamaattut amerlaqisut.

Taamaatiinnartartut

2000-it aallartinnerani ilinniartitaanikkut piorsaaneq annertoq ingerlanneqaraluartoq, atuarfitalallu pilersinneqaraluartoq, missingersuutit takutippaat inuussuttuaqqat 16-iiit 18-inut ukiullit 62 procentii ilinniarfissarsisanngitsut imaluunniit ilinniarfimminni taamaatiinnartartut. Inuiaqatigiinni allani misilittakkat takutippaat, inuusuttuaq 16-iinnarnik ukioqarluni ilinniarfimmu ingerlaqqinnigippat suliffissarsinngippallu utoqqaliartornerani sammisaqartinniarnera ilungersunartorujussusoq.

Naalakkersuisut ilinniartitaanermut pilersaarusiaanni siunniunneqarpoq, inuusuttut unittoortut ikiliartortinneqassasut. Ukiut qulit ingerlaneranni naalakkersuit kissatigaat, 16'niit 18'nut ukiullit ilinniaqqinnigitsut 62 procentiniit 25 procentinut ikilineqassasut.

Naatsorsuutit assigiinngitsut imminnut akiuuttut politikerinit atorfilinnillu nalu-

naarutigineqartarput. Unittoortut taama amerlatigisut erseraluartoq, oqaluttuarineqartuarpoq ingerlaqqittartut amerliartuinnavissut, 2005'mut sanilliullugit.

Imaassinnaavoq ilinniarninni aallartittartut amerlisut, kisianni aamma taamaattartut amerlaqaat. Tassami GU'mi aallartittut affaat tikingajallugit taamaatiinnartarput. Aamma tamanna erserpoq, inuussutisiornermik ilinniarninni. Tassani affaat sinnerlugit taamaatiinnartarput.

Putut

GU'mi soraarummeernermi allagar-taq inuusuttunut ikaartarfiuagaluartoq, ingerlaqqingitsoortoqartarpoq. Naatsorsueqqissaarnerup takutippaa, taakku GU'mut isertut affaat allagartartaatut ilaat unittoortartut. Soraarummeertut pingasuugaangata ilaat ataaseq ingerlaqqittanngilaq.

Ilinniartitaaneq oqimaatsumik kigaatumillu ingerlammat ilinniarnermi naammassisut utoqqaanerumaarput. Naammassisut ukiui agguaqatigiissillugu 29'niit 30'nut ukioqartarput, taamaatumillu suliffinnut ilinniarsimaffimminnut ikkunerat kingusittarluni.

Naatsorsueqqissaartarfinni naatsorsuutit atorineqartut avammut nalunaarutigineqartut amigarput. Soorlu ersinngilaq inuusuttut qassit ilinniarfimmu ingerlaqqinnissaminnut atorsinnaasumik soraarummeerateqarnersut. Ilisimavarpulli meeqqat atuarfianni immikkut ilinniartineqartut tassaasut meeqqat sisamaagaangata ilaat ataaseq. Taakkulu tamarmik soraarummeertanngillat.

Kisitsisini aamma ersinngilaq inuusuttut qassit efterskolemit taamaatiinnartartut.

Tamatumalu saniatigut aamma ilisimasaqarfiginngilarput, inuussuttuaqqat suliffissaaleqisut qassiunersut, naatsorsueqqissaarnermi 16'niit 18'nut ukiullit immikkoortinneqartanngimmata.

*Tekst og foto:
Elna Egede, journalist*

Hjemmet spiller en stor rolle i vejledningen

Kangillinnguit Atuarfiat er gode til at få afsat alle afgangselever – men hjemmet er i sidste ende afgørende for at vejledningen bliver en succes

- Selv om hver enkelt afgangselev fortsætter sin uddannelse på efterskole, GU eller på en ungdomsuddannelse på erhvervsuddannelsen er der alligevel en del der stopper. Vi møder dem på forskellige arbejdspladser, hvor de egentlig burde være i gang med en uddannelse, siger vejleder Lone Kokholm i Kangillinnguit Atuarfiat i Nuuk.

Det er unge, der dropper ud af GU eller enkelte fra et efterskoleophold og nogle efter fuldført efterskoleopholdet i Danmark.

Lone Kokholm har som så mange andre vejledere i folkeskolen ikke mulighed for, at følge eleverne på databasen, som for eksempel i Danmark.

Siunnersuineq Vejledning

Database

Det er på det grundlag, at det vil være en hjælp for hele systemet, hvis man også fra folkeskolen kan følge elevernes færden fra daginstitutionen til gennemførelsen af uddannelsen.

- Ved at oprette en database, der har registreret børnene fra daginstitutionen, folkeskolen og uddannelserne burde de enkelte aktører få nemmere ved at yde en realistisk vejledning. Det vil være en hjælp for de forskellige instanser, der møder vedkommende igennem hele systemet, siger hun.

Lone Kokholm brænder for den rette vejledning til sine afgangsklasser, som så mange lærere i folkeskolen. Hun har sammen med en kollega fra en anden skole i Nuuk udarbejdet vejledningsskemaer til de unge og vejledning til lærerne. Det er

materiale, der kan opdateres, samtidig med udviklingen på uddannelsesområdet.

Vejlederuddannelse

Lone Kokholm er i gang med en vejlederuddannelse. Desuden bruger hun mange timer på, at få de unge til at komme med en realistisk handlingsplan for deres fremtidige uddannelse. Det er nemlig en sej opgave, at vejlede eleverne til et uddannelsesforløb, de kan klare - inden de går ud af skolen. Valget foregår midt i puberteten, hvor en del unge reagerer på en opvækst, der ikke er gået lige efter bogen.

- Halvdelen af eleverne, som har haft en god opvækst har nemmere ved at udarbejde en handlingplan og overholde den. De har haft en barndom i trygge rammer med en hverdag med struktur, siger hun.

Mønsterbrydere

Hun understreger, at det grønlandske samfund har produceret en masse mønsterbrydere i de sidste generationer, selv om uddannelsesraten i befolkningen har været lille.

- Mange børn vokser op i hjem med ufaglærte forældre, som giver dem trygge rammer. De får den omsorg, de har brug for og en god opdragelse med regelmæssighed og uddelegering af ansvar. Forældrene kan ikke hjælpe børnene med lektierne. På trods af det, er der mange børn, der klarer sig flot i uddannelsessystemet. De bliver mønsterbrydere. Men vi har også mange børn, der er børn af uddannede forældre med gode indkomster, der mangler omsorg og faste rammer, siger hun.

Det er børn fra brudte familier, hvor moderen og faderen er blevet skilt. De børn kan blive katebolde mellem forældrenes frustrationer overfor hinanden.

Det hænger måske sammen med, at debatten om at dele børnene ikke er blevet debatteret grundigt, som i Danmark. Der er begrebet bonusfamilien blevet en fast del af familiestrukturen.

Lone Kokholm siger derfor, at forældrenes engagement i vejledningen er afgørende for, hvordan børnene klarer sig i uddannelsessystemet.

A close-up portrait of Lone Kokholm, a woman with short brown hair and glasses, wearing a purple top and a yellow beaded necklace. She is looking slightly to the side with a thoughtful expression.

Aqutissiuussinermi angerlarsimaffik qitiuvoq

Kangillinnguit Atuarfianni atuartut naammassisut amerlanerpaartaat ilinniaqqinniarlutik ingerlaqqittarput – siunnersuinerli iluatsilluassappat angerlarsimaffik pinngitsoorani suleqataasariaqarpoq.

- Atuarfimmi naammassisussat tamarmik efterskolermut, GU'mut sulinermik ilinniarfissamut ingerlaqqittaraluartut, ilaat unittarput. Suliffiit ilaanni naaperiataartarpagut, naak ilinniartussaagualuallutik, Kangillinnguit Atuarfiani aqutissiuussisoq Lone Kokholm oqarpoq.

Inuusuttut unittortartut tassaapput GU'tut, efterskolertut imaluunniit efterskolep kingorna ikaarsaangitsoortut. Lone Kokholm meeqqat atuarfianni aqutissiuussisutut allatulli inuusuttuaqqat sumiinnerannik malinnaasinnaangilaq, databaseqanngimmat, soorlu Danmarkimisut.

Database

Tamannarpiaq tamanut iluaqutaassagaluqaq, paaqqinnittarfiimmit, atuarfeqarfimmut nagga-taavullu ilinniarfimmu meeraq malinnaavigineqarsinnaappat.

- Databasemik pilersitsinikkut meeraq paaqqinniffimmi atuarfeqarfimmi ilinniarfimmilu pisut ilanngullugit nalunaarsorneqartartuuppata, misilittakkat tunngavigalugit aqutissiuussineq ineriartortillugu ingerlanneqartassagaluarpog. Meeqqamik inuusuttunngornissaanut sullissisut paasissutissaqartuuppata, sullissisunut tamanut ikiuutaassagaluartoq, oqarpoq.

Meeqqanut annernut eqqortumik aqutissiuussisarnissamik ilinniartitsisut allat assigalugit Lone Kokholm sakkortuumik imminut piumafigisarpog. Nuummi ilinniartitsoqatini peqatigalugu inuusuttut ineriartornerminni immer-sugassaannik ilinniartitsisunullu ilitsersuutini pilersitseqataavoq. Siunnersuinerli ikorfassat immersugassat ilinniartinni ineriartorneq malillugu ilaterneqarsinnaapput.

Siunnersuisutut ilinniarneq

Lone Kokholm aqutissiuussisutut ilinniarpog. Tamatuma saniatigut piffissaq annertooq atortarpaa, inuusuttut ilinniarnissamut piareersasiornermi piviussorsiorpaluttumik ilusiler-

suinissaat anguniarlugu. Atuarfimmi anitinnagit ukiorpaalut atornerqartarput piareersasiornermut. Taamatut ilinniarfissarsiorneq pisarpoq, meeqqat pubaleruttorfianni – suliarlu taamaalliluni oqimaallisinnaavoq, meeqqat piviussorsiornerat peqataanerallu killeqalersinnaammat. Meeqqammi peroriartornerminni aqqusagaat, inuusuttuaranngorneranni initusisarput.

- Meeqqat affaat peroriartortarput toqqissimasumik paaqqutarineqarlutik akisussaassuseqartumik perorsagaallutik. Taakkulu ilinniarnissamut periusissamik ilusilersuineq malissinnaasarpaat, oqarpoq.

Maligassanik malinninnginneq

Erseqqissarpaa, kinguaariini kingullerni mønsterbryderinik amerlaqisunik inuiaqatigiit kalaallit pilersitsisimasut, naak ilinniarsimassutsikkut maligassat ikikkaluartut.

- Ilinniarsimanngitsunik angajoqqaallit meerarpassuit toqqissimallutik peroriartorput. Angerlarsimaffimmi qanilaassutsimik tunineqartarput, kusanartumik perorsarneqarlutik, aalajangersimasumik killiliisartunik akisussaaffiliisartunillu angajoqqaaqaramik. Angajoqqaavisa meeqqami ilinniarnissaannik ikiuisinnaangikkaluartut meeqqat taakku ajunngilluinnartunik ilinniarfinni angusaqartarput. Tassa ilinniarnernut tunga-tigut maligassanik malinninngillat – mønsterbryderinngortaramik. Illuatungaani meeqqat kinguaariinni tullerriaartuni ilinniarsimasunik siulillit angajoqqaanit isertitaqqortuunit sumiginarneqartut perorsagaanikkullu amigaatillit amerlapput, oqarpoq.

Taakkuupput ilaqutariinni avissaartuuttuniit-tut, anaana ataatalu avissimammata. Taakku meeqqat angajoqqaat aqqiagiinngitsut akornanni sakkunngortarput. Imaassinnaavoq, taama killiffeqarneq tikissimagipput, avinnermi meeqqat inissittarnerat annertunerusumik Danmarkimisut ammasumik oqallisigineqanngimmat. Danmarkimi qanittukut paasineqarpoq, meeqqat illugiinnik angajoqqaani angerlarsimaffeqarlutik alliarortartut allanut sanilliullugit inerisimanerulertartut, taamaattumillu angajoqqaamiit angajoqqaamut nuuttaqattaarneq akornutiginngikkaat.

Meeqqat atuarfiannut atatillugu Lone Kokholm oqarpoq, meeqqanik siunnersuinerli angajoqqaat qitiulluinnartut, meeqqat ilinniaqqinnerminni angusilluarniassappata.

Reel undervisning og coaching giver uddannelse

Piareersarfik i Nuuk sender mange i GU – gennem undervisning, vejledning og coaching

Når medier og eksperter begynder at tale om restgrupper blandt unge, kommer mange med et opgivende suk - efterfulgt af ikke så politisk korrekte tanker om ubrydelig social arv. Men sådan er virkeligheden heldigvis ikke i den blå bygning - vejledningscentret Piareersarfik i Nuuk. I dag er det offentlige i øvrigt begyndt at kalde denne gruppe unge, for ungemålgruppen.

En gruppe på 50 unge stod på en lang venteliste i 2012 og kunne først komme i betragtning til at komme på et FA hold i 2015, da der kom en pose penge fra selvstyret i forbindelse med en særlig opkvalificeringsindsats for netop denne gruppe, der er gået i stå efter folkeskolen.

Siunnersuineq Vejledning

Succes

Centerleder Susanne Møller fortæller, at Piareersarfik besluttede dengang at starte to FA-hold med 50 unge i 2012. De havde allerede været igennem en vejledning. De var visiterede og kompetencerne var udredt og handlingsplanerne lå allerede klar.

Da pengene fra selvstyret kom etablerede Piareersarfik to FA-hold. I dag er 29 af de 50 unge videre i GU eller på gymnasium i Danmark.

- Det var kun seks af de unge, der ikke er kommet videre efter

forløbet. Men de er i gang med at udarbejde en handlingsplan med vores vejledere. 14 er i gang med en uddannelse, mens en arbejder for at spare sammen til at starte på en uddannelse, fortæller Susanne Møller.

Hun understreger, at de unge under den kyndige vejledning finder motivationen til at gennemføre en uddannelse.

- Når de først er motiverede kan de nærmest klare hvad som helst for at nå deres mål. De løfter deres karakterer, siger hun.

Folkeskolelærere

Hvad er så årsagen til, at det går så godt for de mange elever, der går gennem Piareersarfik. Til det spørgsmål svarer centerlederen, at først og fremmest er eleverne ældre og dermed mere modne.

- Vi er en voksenskole. Denne gruppe af elever har en gennemsnitsalder på 22 år. Jeg hørte for nogen tid siden i medierne, at lærerne udtrykte et ønske om, at bruge deres uddannelse til at undervise på folkeskolen – i stedet for at blive sat til alt muligt andet.

- Her i Piareersarfik er det folkeskolelærere, vi bruger til at undervise. Vi har folkeskolelærere med en uddannelse som vejledere i vejledningen og vi har også folkeskolelærere med en coachinguddannelse til at coache eleverne. Vi adskiller også tingene. Når der er undervisning er det kun undervisning, de er fokuseret på. Vejlederne og coachingen kører parallelt med undervisningen udenfor undervisningen, siger hun.

Hun mener, at denne adskillelse af funktionerne har en positiv indvirkning på undervisningen.

Atuartitsineq aqutsilluarnerlu angusaqartitsisarpog

Nuummi Piareersarfik GU'mi pilersuivoq – atuartitsineq, siunnersuineq coach'enerlu aqqutigalugit

Tusagassiuutit immikkullu ilisimasallit inuusuttut akornanni sipporus-sanik oqaluleraangata, amerlaqisut anersaaruluttarput – kusanarpallaanngitsunillu sarsuatitsilerlutik, soorlu kinguariiaanni kingornut-takkat kipineqarsinnaanngitsut pillugit. Qujanartumilli aqqutis-siussisarfimmi Piareersarfimmi illumi tungujortumiittumi piviusut taamaanngillat. Aamma iluarpoq, taakku inuusuttut sipporussanik taagukkat, ullumikkut inuusuttut ingerlaqqittussatut taagorneqaler-mata.

2012'mi inuusuttut 50'it FA siun-niullugu 2015'mi aallartinnissartik utaqqivaat, inuusuttunik unittoorsimasunik im-mikkut ittumik ilinniartitsinissamut atugassat namminersorlutik oqar-tussanit tapiissutigineqarmata.

Iluaitsitilluarneq

Piareersarfimmi pisortaq Susanne Møller oqaluttuarpoq, Piareersarfik taamani aalajangertoq holdit marluk FA'mik soraarummeertussat aal-lartikkumallugit. Taakku inuusuttut 50'it siunnersorneqareerput, piginaasaallu nalunaarsorneqareerlutik. Ilinniarnerup aallartinnissaat kisiat utaqqivaat.

Aningaasat tiguniarlarlugit FA'mik siunniussallit katersorneqarput, atuartitaanerallu aallartilluni. Taakku-nannga 50'init ilaat 29'it ullumikkut GU'put Danmarkimiluunniit gymna-siarlutik.

- Inuusuttut arfinillit kisimik ingerlaq-qinngillat, taakkuli nutaamik sulias-saminnik piareersaasiorput. Inu-usuttut 14'it praktikkerfissarsippat, ataaserlu sulilerpoq, ilinniaqqinnis-saminut katersiniarluni, Susanne Møller oqaluttuarpoq.

Erseqqissarpaa, inuusuttut ilinniaq-qinnissamut perusussequalertartut pitsaasumik aqqutissiuunneqaraan-gamik.

- Piareeraangamik aporfeqaratik anguniagartik uteriillutik angusar-paat, aqqutaanilu karakteritik pitsanngorsarlugit, oqarpoq.

Ilinniartitsisut

Piareersarfimmi atuartut taama amerlatigisut sooruna ingerlallu-artartut. Tamanna apeqput akillugu Susanne Møller oqarpoq, atuartut inersimanerupput taamaattumillu inersimanerusumik pissuseqalersi-mallutik.

- Inersimasunut atuarfiuvugut. Atuartut agguaqatigiissillugu 22'nik ukioqarput. Tusagassiuutit aqqutigalugit qanittukkat tusarpara meeqqat atuarianni ilinniartitsisut kissaatigigaat, ilinniagartik atorlugu atuartitsinissaq – allarpassuarnilli piumaffigineqarnertik eqqartoraat. - Maani Piareersarfimmi meeqqat atuarianni ilinniartitsisutut ilinniar-simasut atorfeqarput, aqqutissiuus-sisut coacherillu aamma ilinniartit-sisutut ilinniarsimapput. Atuarneq atuarneruvoq. Siunnersuineq coachingilu atuarnerup avataani ingerlanneqartarluni, - Immikkoorutigarpullu atuar-titsineq siunnersuineq coachingilu aqqutikkut marlukkut ingerlan-neqarmata, oqarpoq.

Isumaqarpolu atuartitsineq atuartu-nillu ikorfartuineq immikkoortillugit ingerlanneqartarmata, tamanna atuartitsinermut iluaqutaasoq.

Tekst og foto: Elna Egede, journalist

Vejledning og handlingsplan for alle i Sermersooq

Piareersarfik i Kommuneqarfik Sermersooq skal også være opsøgende blandt de unge, der ikke er i gang med en uddannelse og som ikke søger arbejde eller uddannelse.

Rent faktisk er det to ud af tre unge, der ikke starter på en uddannelse eller dropper ud. Statistik viser, at to ud af tre unge hører til en såkaldt ungemålgruppe. Det er unge mellem 16 og 18 år, der for manges vedkommende må ligge hjemme på sofaen hos forældrene, fordi de ikke er startet på en uddannelse eller har lidt nederlag enten på GU, efterskoleopholdet eller praktikpladsen.

Det er det statistiske grundlag, der har fået kommunalbestyrelsen i Kommuneqarfik Sermersooq til at pålægge Piareersarfik at vejlede alle unge mellem 16 og 29 år og udstyre dem med en handlingsplan. Det kan være alle typer af unge. Nogen har måske brug for, at forbedre deres karakterer for at komme i GU. Andre igen har måske brug for et anerkendt erhvervsudviklingsforløb AEU, for at komme i betragtning til en praktikplads. Andre igen har måske vanskeligt ved at passe et arbejde.

Siunnersuineq Vejledning

- Der skal være tilbud til alle. Der er aldrig nogen, der må gå forgæves til Piareersarfik. Samtidig har vi fået pålæg om, at opsøge alle, der ikke er kommet på uddannelse. Vi er gået i gang med årgang 1997. Det vil sige, at vi i databasen kontrollerer alle navne, og når vi kan se, at de enkelte ikke er startet på uddannelse, forsøger vi at kontakte dem. Det kan være, at de blot holder pause og er i arbejde. Men det kan også være, at der er unge, der er gået i stå og som ligger hjemme på sofaen hos far og mor. Disse unge mennesker bliver tilbudt vejledning og sammen med dem udfylder vi en handlingsplan med forskellige mål, fortæller centerleder Susanne Møller, Piareersarfik i Nuuk.

Jobtræning

Hun understreger, at ingen går forgæves. Foruden den langsigtede og realistiske handlingsplan, der bliver lagt, får de unge mulighed for at komme i beskæftigelse næsten med det samme, mens de venter på, at uddannelsesforløbet kan starte. Det er nemlig muligt, at træne de unge med et arbejde på byens arbejdspladser.

- Det starter med et tre dages kursus og så kan de komme på støttet arbejde i tre måneder i byens arbejdspladser. I denne periode kan de få udbetalt uddannelsesstøtte, og måske få muligheder for at finde en praktikplads kombineret med et AEU-forløb, der giver dem adgang til en erhvervsuddannelse, fortæller hun.

Hvis et yngre menneske ønsker at tage en sundhedsfaglige uddannelse er det for eksempel nærliggende, at give vedkommende et træningsjob i sundhedsvæsenet inden uddannelsen kan gå i gang. Forløbet motiverer den unge til at gennemføre sin handlingsplan med stor motivation.

Piorsaavik

Statistik fra folkeskolen viser, at 25 procent af alle elever går i specialklasser. For disse elever betyder det, at de kan fritages for at aflægge en afgangsprøve, der er grundlaget for at tage en uddannelse. Det kan være unge med læsevanskeligheder, som ordblindhed. Der er afsat penge til at sende nogen på højskole eller efterskoler, der kan rumme disse unge. Andre unge igen kan få træning til at klare sig på arbejdsmarkedet. Her er Piorsaavik egnet for disse unge, der kan have vanskeligheder, som læsevanskeligheder eller ADHD.

Uddannede vejledere

Susanne Møller understreger, at vejledningsindsatsen og handlingsplanen giver de unge motivation til at starte på en uddannelse.

- Hovedsagen er, at handlingsplanen skal være realistisk. Det betyder, at vejledningen skal være professionel. Henad vejen finder de unge ud af, at hvis de har et mål, må de arbejde på at gennemføre de delmål, der er. Der er ikke nogen, der fortæller, hvad de skal. De skal selv afgøre hvor de vil hen og vores erfaringer viser, at det giver motivation blandt de unge. Valget kommer de selv frem til gennem en god vejledning. De begynder at samarbejde og opnår gode resultater, når de ved, hvad der skal til at opnå deres mål, siger hun.

Piareersarfik har skilt undervisningen og den egentlige vejledning i to spor. Det er folkeskolelærere, der underviser i de forskellige forløb.

- De tager sig kun af undervisningen. De skal ikke ind og tage sig af enten elevernes sociale forhold eller vejlede dem. Lærerne er ansat ud fra deres kvalifikationer og underviser i de fag, de har taget deres liniefag. Vejlederne er ikke undervisere, men tager sig udelukkende af vejledningen. De har taget en egentlig vejlederuddannelse, siger centerlederen.

Tekst og foto: Elna Egede, journalist

Siunnersuineq ingerlaqqinnissamullu piareersaasioorneq

Kommuneqarfimmi Sermersuumi aqutissiuussisarfiup Piareersarfiup ilinniarninniingitsunik suliffeqanngitsunillu tikillugit inuusuttuaqqanik siunnersuineq ingerlatilissavaa.

Inuusuttut pingasuugaangata ilaat marluk ilinniarnimut ingerlaqqittanngillat imaluunniit ilinniarnierup ingerlanerani taamaatiinnartarput. Naatsorsueqqissaarnerit takutippaat, inuusuttut immikkut sammineqartariaqartut. Taakku 16-iniit 18-illu akornanni ukioqarput, ilarpassuili angajoqqaaminni nalaasaarfimmi “ikkarlissimapput”, ilinniarnissaq aallartissimannginnamikku imaluunniit GU-mit, efterskolemit praktikerfimmiluunniit akimmiffeqarlutik aniinnarsimagamik.

Tamanna tunngavigalugu kommunalbestyrelse aalajangerpoq, inuusuttut 16-iniit 29-inut ukiullit tamaasa saaffignittut allallu ujarlugit siunnersussagaat tamaasalu suliffimmik atuarnissamilluunniit piareersaasioqatigalugit. Inuusuttut assigiinngisaq. Ilaat GU-mut iserusullutik angusatik pitsanngorsarusuppaat. Ilaat meeqqat atuarfiannit soraarummeersimanngillat immaqqa inuusutissarsiornermut piareersaataasumik AEU-mik ingerlatsiumapput, inuusutissarsiornermik ilinniarnissamut praktikerfissamik piniarnerminni atugassaminnik. Allat suliffik paariuminaatsippaat.

- Tamanut neqerooruteqartoqassaaq. Piareersarfiimut saaffignittut tamaasa sullikkumavagut. Tamatuma saniatigut inuusuttut saaffigalugit siunnersornissaannik peqquneqarpugut. 1997-milu inunngorsimasut saappagut. Databasemi tamarmik nalunaarsorsimasut nasaarigutsigit ilinniarnermik ingerlatsinngitsut ujarlugit attaveqarfigisarpagut. Imaassinnaavoq unikkallarsimasut suliniarlutik. Imaassinnaavorli ilaqartut, unittoorsimasunik angajoqqaami nalaasaarfianni “ikkarleqqasut”. Taakku inuusuttut aqutissiuussinissamik neqerooruteqarfigisavagut illugiillutalu suliassanik piareersaasiussaagut, assigiinngitsumik siunertalimmik, Nuummi Piareersarfiimi pisortaq Susanne Møller, oqaluttuarpoq.

Sulinermik sungiusarnek

Erseqqissarpaa, saaffignittut tamarmik ikiorneqartartut. Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu suliassanik piareersaasioorneq saniatigut, inuusuttut suliffissaannik innersuunniarneqartarput, ilinniarnierup aallartinnissaa utaqqiutigalugu suliffissaannik. Illoqarfinni suliffinni sungiusarnissamut inuusuttut periarfissaqarput.

- Ulluni pingasuni sungiusaataasumik pikkorissarneqartarput, tamatuma kingorna qaammatini pingasuni sulisinnaapput ilinniarnersiuteqarlutik, tamanna aqutigalugu ilinniarnissamik ilaatigut nassaartarput, angujumallugulu

AEU-mik ingerlataqarput, inuusutissarsiornermut ilinniarnimut isernissaq siunniullugu, oqarpoq.

Soorlu inuusuttoq peqqinnissaqarfimmi ilinniarnissamik pilerigisaqarpat, taava peqqinnissaqarfimmi sungiusaataasumik sulisinneqarsinnaavoq, ilinniarneq suli aallartinngikkaluarlugu. Taamatut sungiusaataasumik sulisitsinerit tunngavigalugu suliassanik piaareersaataasumik immersuinissamut tunngaviliisarput.

Piorsaavik

Atuarfeqarfimmi naatsorsuutit takutippaat meeqqat sisamaagaangata ilaat ataaseq immikkut atuarnineqartartoq. Taakkulu atuarnit ilaat soraarummiinngitsortarput, taamaalillutillu ilinniaqqinnissamut allagar-tamik tunngaviusartumik pissanatit. Taakku inuusuttut atuarnemikkut ajornartorsiortarput, naqinnernilluunniit ilisarsisinnaanninngineq akornutigisinnaallugu. Højskolenut efteskolenullu inuusuttuaqqanik taamaattunik sullissisunut aallartitsinissamut aningaasanik immikkoortitsisoqarpoq. Inuusuttut allat aamma sulinissamut sungiusarneqarnissamik pisariaqartitsisarput. Piorsaavik taakkununga piukkunnarpoq, atuarnermik ajornartorsi-raanni ADHD-eraanniluunniit ikiorsisinnaammat.

Aqutissiuussisut ilinniarsimasut

Susanne Møller-ip erseqqissarpaa, aqutissiuussineq eqqortoq suliassanillu piareersaasioorneq inuusuttut ilinniarusussusaanut annertuumik iluaqutaasartoq.

- Suliassanik piareersaasiaq piviusussorsiorpalaarnissaa qitiuvoq. Taamaattumik siunnersuineq immikkut ilinniarnierup tunngaveqartariaqarpoq. Siunnersuinerup ingerlanerani inuusuttut paasisarpaat, pilerigisartik angussagunikkut siunniussat allat suut angusariaqarnerlugit. Oqarfigineqarneq ajorput, ima imalu iliuksaatit, misilit-takkatta takutippaat, namminneq aalajangiinermikkut sulerususseqalartartut annertuumik. Aqutissiuussineq pitsaasoq aqutigalugu namminneq nassaartarput. Angu-niagartillu takusinnaannngoraangamikku suleqataalartarput, pitsaasunillu angusaqartarlutik, oqarpoq.

Piareersarfiup atuarnitsineq aqutissiuussinermi immikkoorteqqissaarpaa. Meeqqallu atuarnianni ilinniartitsisut atuarnitsisuupput.

- Atuarnitsinermi atuarnitsineq kisiat isumagisarpaat. Atuarnit isumagininnikkut inissisimanerat isumagisarinngilaat, siunnersussanagillu. Atuarnitsisut piginnaasaqarfitsik linjefageqarfigisartik tunngavigalugu atorfinitsinneqarput. Siunnersuisut aamma ilinniartitsisuupput siunnersuisutulli immikkut ilinniarsimallutik, centerlederi oqarpoq.

Vejledning er også et forhindringsløb

I Nuuk er der 37 kollegiepladser til rådighed for ungemålgruppen på flere hundrede, der skal videre enten på uddannelse eller træning til arbejdsmarkedet

- Det er en meget ressourcestærk person, der gennemfører en erhvervsuddannelse fra en sofa hos sin onkel, siger centerleder Susanne Møller fra vejledningscentret Piareersarfiit, Nuuk.

Det er nemlig ikke sjældent, at unge mennesker er henvist til kummerlige boligforhold, når de går i gang med et forløb i Piareersarfiit. Vejledningscentret Piareersarfik i Nuuk har kun 37 kollegiepladser til rådighed for sine elever. Det er en udfordring for både vejlederen og den unge, at der ikke er ordentlige boligforhold.

-Det er frygtelig frustrerende i vejledningen, at der ikke er hvad der skal til for at de kan gennemføre en uddannelse. Det er ikke særligt rart for vejlederne, at de ikke kan tilbyde en kollegieplads for eksempel til unge mødre med børn.

- Boligen er afgørende for os alle sammen, hvis vi skal fungere. Det er derfor ærgerligt, at unge mennesker, der har lysten til at uddanne sig må stoppe, fordi de ikke har en bolig. Vi har vitterligt mange, der uddanner sig på trods af, at de må leve på en sofa hos familiemedlemmer under uddannelsen, siger hun.

Mange unge i Nuuk dropper ud, fordi de ikke kan få en kollegieplads. Kollegierne er nemlig hovedsagelig beregnet på uddannelsessøgende fra resten af Grønland. Kommunen har nogle kollegier, men dem er der rift om.

Siunnersuineq Vejledning

Lærepladser

Foruden manglende bolig er praktikpladser i byggefagene en årsag til at mange unge ikke kan starte på en uddannelse.

I øjeblikket er byggeriet helt gået i stå i det meste af Grønland også i Nuuk. Arbejdsløsheden her i Nuuk er steget drastisk i de sidste år, fordi der ikke er arbejde til håndværkere og hermed forsvinder også praktikpladserne.

Statistik viser, at halvdelen af de uddannelsessøgende stopper midt i uddannelsen.

- De unge har svært ved at finde praktikpladser. Når vi for eksempel ringer til firmaerne har de måske lige fyret 12 elektrikere, siger hun.

På landsplan stopper næsten to ud af tre fra en erhvervsuddannelse.

Eqqortumik aqutissiuussineq aporfissalik

Inuusuttut ilinniarfinnut suliffinnullu ingerlaqqittus-
sat Nuummi amerlagaluaqisut kollegiani inissat
37-iinnaat atorneqarsinnaapput.

- Inuk nukittoqaaq, ilinniarnini tamaat atsami nalaasaarfiani ineqarluni
ilinniarluni naammassisoq, taama oqarpoq Susanne Møller, siunnersu-
isarfik Piareersarfimmi ningiuusoq.

Inuusuttorpassuimmi Piareersarfimmi ingerlaqqinniarsarisut naam-
magnartunik ineqanngitsut amerlapput.
Nuummi Piareersarfik 37-inik kollegiani inissaateqarpoq. Tamannalu
aqutissiuussisumut inuusuttumullu naammagnartumik ineqanngitsu-
mut unamminarpoq.

- Siunnersuineri ilungersunarpoq, ilisimallugu ilinniarneq ajunngit-
sumik naammassineqassappat inissaq pisariaqarluinnartoq
neqeroorutigisinnaanagu. Ilami anaanaq meeralik ineqarani saaffigin-
nittoq inissaqartinnagu erloqinarpoq.

- Tamatsinnut angerlarsimaffik pingaarluinnarpoq, ajunngitsumik tun-
niussilluta inuussagutta. Inuusuttut ilinniarnissaminut piareersimasut
nukissaqartullu uniinnartartut ikigisassaangillat. Taamaakkaluartoq
inuusuttorpassuaqarpoq, ilinniarnerminnik ingerlatsilluartunik, naak
ilaqutaminni ineeraqaratik nalaasaarfimmi sinittarlutik, oqarpoq.

Nuummi inuusuttorpassuit ilinniarnerminni soraaginnartarput, kolle-
giani inissaqannginnamik. Nuummi kollegiat sinerissamit ilinniariartu-
nut naatsorsuussaapput. Kommuni kollegiaateqarpoq, ilinniartunullu
tamanut naammangillat.

Suliffinni ilinniarfiit

Inissaaleqineq illoqarfimmi kisimi aporfuunngilaq, aamma sanaar-
tornermut atatillugu ilinniartunut praktikerfissat amigaataammata,
sanasunngorniat elektrikerinngorniat qalipaasunngorniallu ilinnialersin-
naangillat, ilaallu praktinerminni uniinnartariaqartarput, ilinniarfitsik
suliassaarukkaangat.

Sanaartorneq nunatta annersaani aamma Nuummi uninngavoq.
Suliffissaaleqisut ukiuni kingullerni amerlipiloorput, sanaartortut sulias-
saarummata ilinniarfissaaruttullu amerillutik.

Kisitsit takutippaat inuussutissarsiorfinni ilinniartut affaat sinnerlugit
uniinnartartut.

- Inuusuttut praktikerfissarsipput. Praktikerfissaannik ujarlertut ikiorlu-
git saaffiginnikkaangatta oqarfigineqartarpugut soorlu elektrikerit
12'it sapaatip akunnera una soraarsinneqarsimasut, Susanne Møller
oqarpoq.

Nuna tamakkerlugu inuussutissarsiorfinni aallartittartut pingasuugaan-
gata ilaat marluk naammassineq ajorput.

Evaluering og reform af læreruddannelse

Uddannelsesplanen, der er sendt ud i høring lægger op til en revision af læreruddannelsen sammen med en evaluering af Atuarfitsialak.

- Naalakkersuisuts ønsker i samarbejde med IMAK og kommunerne at fortsætte implementeringen af folkeskolereformen, så alle børn tilegner sig de kompetencer, der er nødvendige for at kunne fortsætte på en ungdomsuddannelse efter folkeskolen. Derfor skal der igangsættes en uvildig evaluering af folkeskolen.

Det skriver naalakkersuisut for uddannelse Nick Nielsen i forbindelse med høringen af uddannelsesplanen og uddannelsesstrategien. Evalueringen forventes at være tilendebragt i maj.

Han understreger, at emnerne for evalueringen er elevernes læring og udvikling og udbytte af undervisningen, samt kvaliteten af undervisning og omsorg. Det skal også indeholde en afdækning af folkeskolens rammebetingelser og organisering, står der blandt andet.

Naalakkersuisuts mål er at tre ud fire afgangselever i folkeskolen starter på en ungdomsuddannelse eller efterskole i 2024. I dag er det 57 procent, der fortsætter på efterskole og på ungdomsuddannelse. Efteskoleopholdet ser ud til at blive bevaret som brobygningsuddannelse som i dag, hvor næsten halvdelen af eleverne går på efterskole inden de starter på en ungdomsuddannelse.

Siunnersuineq Vejledning

Læreruddannelse

Naalakkersuisut lægger også op til, at reformere læreruddannelsen. Først og fremmest ønsker naalakkersuisut, at det er kvalificeret og uddannet personale, der møder børnene allerede den første dag. Timelærerne får relevante opkvalificeringsmuligheder. Det er jo ingen hemmelighed at en række bygder ikke har uddannet personale ansat. Ligeses er en række skoler i de mindre byer mærket af lærermangel.

Naalakkersuisut ønsker en revision af læreruddannelsen, så uddannelsen bliver tidssvarende, tilpasset folkeskolelovgivningen, resultaterne fra evalueringen af folkeskolen og andre initiativer.

Der skal altså være et link mellem folkeskolens formål og mål, samt læringsmål til uddannelsen af lærere.

- Derudover skal initiativet med ændringen af studieordningen for den professionsrettede uddannelse sikre, at flest mulige lærere underviser i fag, de er uddannet til at undervise i. Ændringen af studieordningen vil også indebære, at de studerende skal vælge et af folkeskolens store fag (grønlandsk, dansk, matematik, engelsk) som et af de to eller tre linjefag. Det er vigtigt med en jævn fordeling af studerende på linjefagene for at undgå over- eller underkapacitet på de enkelte fag, står det blandt andet i uddannelsesplan 2, som er sendt ud i høring.

Atuarfik nalilersorneqassaaq – ilinniartissuarlu nutarterlugu

Ilinniarnernermik pilersaarussiaq tusarniaassutigineqar-
toq, ilinniartitsisunik ilinniartitsinermik nutarterinissamik
Atuarfitsialammillu nalilersuinissamik imaqarpoq

- IMAK kommunillu suleqatigalugit meeqqat atuarfiannik aqqissuusse-
qinnerup atuutilersinneqarnerata ingerlateqqinnissaa Naalakkersuisut kissaatigaat,
taamaalilluni meeqqat tamarmik meeqqat atuarfianni naammassereer-
nermi inuusuttunut ilinniakkanut ingerlaqqinninnermi pisariaqartunik piginnaasaqaler-
niassammata. Taamaammat sumulluunniit attuumassuteqanngitsumik meeqqat
atuarfiannik nalilersuisitsineq aallartinneqassaaq.
Taama allappoq, ilinniartitaanermut naalakkersuisoq Nick Nielsen, ilinniartitaan-
ermut pilersaarussiaq ilinniartitaanermullu periusissaaq 2 pillugu tusarniaanermi.
Nalilersuineq majimi naammassereerneqassaaq.

Erseqqissarpaa, nalilersuinermi ilaatinneqassasut atuartut atuarnarat, ineri-
arnerat atuartitsissutaasunillu pissarsisarnarat, kiisalu atuartitsineq isumas-
suinerlu ilanngullugit. Aamma atuarfimmut atatillugu killigitatut tunngaviusut
aqqissuussinerlu ilaassasut, allassimavoq.

Naalakkersuisut anguniarpaat, atuarfimi atuarunnaartut sisamaagaangata
ilaat pingasut 2024'mi ingerlaqqittalissasut efterskolemi, GU'mi inuusutissar-
siorfiit ilinniartitsisunniit. Ullumikkut 57 procentit ingerlaqqittarput. Efterskolep
ikaarsaarfittut atugaajuarnissaa siunniunneqartoq ersippoq. Ullumikkummi
atuarfeqarfimmi soraarummeertut affaat tikingajallugit efterskolertarput.

Ilinniartitsisunngorniartarfik

Ilinniartitsisunik ilinniartitsineq naalakkersuisut nutarterniarpaat. Kissaatigineq-
arpoq, meeqqat atualerunik naapinneqassasut ilinniartitsisunit ilinniarsimasunik.
Atuarfimi ilinniarsimasunik sulisoqanngippat sulisut piginnaasanik qaffas-
saanissamik periarfissanik naleqquttunik neqeroorfigineqassapput, taamaalil-
lutik perorsaanermi illersorneqarsinnaasumik ineriartuutaasumillu meeqqanik
suliaqarniassammata. Ullumikkummi isertuunneqanngilaq, nunaqarfippassuarni
ilinniartitsisut ilinniarsimasut amigaataasut. Tamatuma saniatigut isorliunerusuni
illoqarfinni minnerumaani ilinniartitsisutut ilinniarsimasut ikinnerupput.
Ilinniartitsisunngorniartarnerup nutarneqarnissaa Naalakkersuisut kissaatigaat,
taamaalilluni ilinniarneq ullutsinnut naleqqutilissalluni aammalu meeqqat atu-
arfiat pillugu inatsimmut, meeqqat atuarfiannik nalilersuinermi paasisat sulin-
iutinullu allanut naleqqussarneqassalluni. Meeqqat atuarfiat pillugu siunertamut
anguniakkamullu, ilikkagaqartarnermik anguniakkanut kiisalu perorsaanermik
ilisimatusarnermut nutaanerusumut ataqatigiissaarisooqassaaq.

- Tamassuma saniatigut ilinniartitsisutini ilinniartitsinissamik ilinniakkaminni
sapiingisamik amerlanerpaat atuartitsinissaat qulakkeerniarlugu aalajangersi-
masumik sammivilimmik ilinniarnermik aqqissuussineq suliniummi allanngortin-
neqassaaq. Ilinniarnermik aqqissuussinerup allanngortinneqarnerata aamma
meeqqat atuarfianni ilinniartitsissutini annertuuni (kalaallit oqaasii, danskit
oqaasii, matematikki, tuluit oqaasii) ilinniartitsissutit sammivianni marlunni
pingasuniluunniit ilinniartut toqqaasarnissaat sulinutip aamma kingunerissavaa.
Ilinniartitsissutini ataasiakkaani amerlavallaanik ikippallaanilluunniit peqarnissaaq
pinngitsoorniarlugu ilinniartitsissutit sammivianni ilinniartut assigiaartumik ag-
guarnissaat pingaaruteqartoq, allassimavoq.

Tekst og foto: Elna Egede, journalist

KINGULLERMIT

Lisbeth Frederiksen, IMAK

SIDEN SIDST

Lisbeth Frederiksen, IMAK

SKAT'imut nalunaarutit.

Akiliunneqarluni angalanissamut tapiissutit akiliunneqarlunilu angalasarneq

Allaffeqarfimmi tamatigut jannuaarimi ulapputeqarnerulaartarpugut, tassami ukiumut naatsorsuinerit SKAT'imullu paasissutissat assigiinngitsut nalunaarutissat ulapputigisaratsigit. Ukioq manna malittarisassat nutaat malillugit akiliunneqarluni angalanissamut tapiissutitut tunngasut nalunaarutissat amerlanerupput. Taamaammat IMAK'ip kikkut akiliunneqarlutik angalanissaminnut tapiissutinik pisimasut nalunaarutigivaat. Taasuma saniatigut inuit ataasiakkaat qanoq atsigisumik pisimanersut ilaqqutanilu kikkut angalanermini ilagisimagai aamma nalunaarutigalugit.

Feriefondit taperneqarsimasut tamarmik tapisiamik qanoq atsigineri pillugit IMAK'ip nalunaarutigisimasai allagarsissutigiumaarpaat.

Tapiissutit akileraarutigineqassanngillat aatsaat aaparisap akiliunneqarluni angalanissaannut aamma angalaqataassimagaanni. Fondit sullissisulluunniit akiligaanik ataatsip saniatigut aamma angalasimagaanni, angalanerit allat nalingi tunngavigalugit akileraarutigineqassapput. Tamanna SKAT'ip ajornanngitsunnguamik nalunaarutit misissornerisigit takusinnaalerpaa.

Ilaasortaanermut akiliut

Kattuffinnut ilaasortaanermut akiliutit ilanngaatigineqarsinnaatitaapput. Tamanna pillugu IMAK'ip SKAT'imut inuit ataasiakkaat 2013'imi qanoq ilaasortaanerminnut akiliuteqarsimanersut nalunaarutigissavaa.

Taamaalioreerporlu, ilaasortallu tamarmik tamanna IMAK'imit allagarsissutigiumaarpaat. Allakkani takuneqarsinnaassaaq SKAT'imut nalunaarutigisimasaat qanoq annertutigisoq.

Allakkat uani pineqartut sinniisusi aqqutigalugit nassiunneqassapput, taamaammat allagarsisimanngikkuit sinniisut aperiumaarpat. Sinniisulli tigusaqarsimanngippat IMAK'imut sumiiffivit allanngornerata nalunaarutiginissaa puorsimasat immaga peqqutaassaaq.

Sumiiffiup allanngornera

Allakkat qulaani pineqartut anisitsiortornerini, paasivarpur arlaqartusi IMAK'imut sumiiffissi allanngornera nalunaarutiginnitsoortarsimagissi.

EQQAAMALLUGU: IMAK'ip malittarisassai malillugit ilaasortat ataasiakkaat allannguutit IMAK'imut nalunaarutiginissaat namminneerlutik akisussaaffigaat.

Allannguutit nalunaarutigineqassapput allannguutit pillugit immersugassaaq www.IMAK.gl 'imiittoq atorlugu, nalulerukku sinniisunnut ikioqqusinnaavutit. Ilaasortalli ataasiakkaarlutik namminneq immersugassaaq immersussavaat IMAK'imullu mailikkut fil'itut, faxikkut allakkatigulluunniit nassiullugu. Sinniisup tamanna suliasarlINNGILAA.

Indberetninger til SKAT.

Ferierejsetilskud og feriefrirejser

I januar er der altid lidt ekstra travlt i sekretariatet, fordi der skal laves årsopgørelser og indberettes forskellige oplysninger til skat. I år skal der i henhold til nye regler indberettes endnu flere oplysninger omkring ferierejsetilskud. Derfor har IMAK indberettet hvem, der har modtaget tilskud til ferierejser. Desuden er det indberettet, hvor stor et beløb hver enkelt har fået og hvilke familiedlemmer, der har deltaget i rejsen.

Alle, der har modtaget tilskud fra feriefondene, vil få et brev fra IMAK om, hvor stort tilskud der er indberettet. Tilskuddet er skattefrit, med mindre man også har fået en feriefrirejse gennem ens ægtefælle/samlever. Hvis man har haft mere end en rejse betalt enten af en fond eller ens arbejdsgiver, skal man betale skat af værdien af de øvrige rejser. Dette kan SKAT nu nemt kontrollere efter de nye krav til indberetninger.

Kontingent

Kontingent til en fagforening er fradragsberettiget. IMAK skal derfor indsende oplysninger til SKAT om, hvor meget hvert enkelt medlem har betalt i kontingent i 2013. Dette er gjort, og hvert medlem vil få et brev fra IMAK. Af brevet fremgår det, hvor meget der er indberettet til SKAT.

De nævnte breve bliver fremsendt gennem tillidsrepræsentanterne, så hvis du ikke har fået det, så spørg din tillidsrepræsentant. Hvis din tillidsrepræsentant ikke har modtaget det, er det måske, fordi du har glemt at meddele adresseændring til IMAK.

Adresseændringer

I forbindelse med udskrivning af ovennævnte breve, har vi konstateret, at en del af jer har glemt at meddele adresseændringer til IMAK.

HUSK: ifølge IMAKs vedtægter er det det enkelte medlems ansvar at meddele ændringer til IMAK

Ændringerne meddeles ved at udfylde en ændringsblanket, som du kan finde på www.IMAK.gl eller bede tillidsrepræsentanten om. Men det er det enkelte medlem selv, der skal udfylde blanketten og sende den til IMAK enten som vedhæftet fil i en mail, fax eller pr brev. Det er IKKE tillidsrepræsentantens opgave at gøre dette.

Birthe Møller Therkildsen

Birthe Møller Therkildsen inuusooq martsip aappaani 1976 Paamiut napparsimaviani. Qatanngutiginni tallimani angajullersaavunga, akisussaaffinnik tuniorluarneqarnikuusooq ullumikkut inuuninnut suniuteqarluartut taasinnaasakka. Ilinniartissat arlariit aqqusaartoreerlugit ilinniartitsisut ullumikkut inuuniuteqartuuvunga. Arfinilinnik ukiulimmik erneqarpunga. 2003mi ilinniartitsisunngorpunga Ukaliusami 2005mi Atuarfik Tuiisami ilinniartitsisuuvunga. 2006miilli Nuussuup Atuarfiani ilinniartitsisuullunga manna tikillugu. Tassani annermik nukarliit akulliillu ilinniartitsisuuffigalugit. Ilinniartitsisuunerma saniatigut aamma atuffarissaasut ingerlaqqippunga.

Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianeersut Kattuffiat (IMAK) siulersuisuinut qinigaavunga sinniisussaralugit siullertut Peter Davidsen aappattullu Monica Dorph.

Siulersuisunut isernissannut soqutiginnilerpunga ukiut arlalinni Nuussuup atuarfiani sinniisutut inissisimanerma nalaani Sinniisoqarfimmi ilaasortaasarninni, tassani siulersuisuni soqutiginnilernera aallaaveqarpoq.

Kattuffimmi suliat qanoq pingaaruteqartiginersut suliffimmi sunniutai iluaqutaallu artigisut aammalu isumaqatigininniarnerni qanoq sulisunut iluaqutaatigisarnersut suliluarsimatiginersut. Aammalu inuiaqatigiinni ilinniartitsisut isiginneriaasiat qaammarsaataatigisinaanersooq isigininneq, ilaatigut ullutsinni suliffigisatsinni equngasutut taarusunnarput. Inuiaqatigiinni tusagassiutinilu ilinniartitsisut isummersorneqartuaannarput, illuanilu ilinniartitsisut ulluinnarni atugaat ilisimaneqarpiarani.

Soqutigisama ilaat unaavoq ingerlariaatsit inuiaqatigiinni qanoq inuiannut tulluusarneqarsimanerat aammalu peqatiginnititsillu artiginerat / ataqatigiisitsinerat.

Suliffeqarfimmi qanoq pingaaruteqartiginersooq sulisutut peqataallu artigisussaaneq. Aammalu qanoq akisussaataatigineq suliffigissaanissamut. Peqataatitsilluarneq suliffimmut

- Inuiaqatigiinni qanoq peqaterinninnissaat peqataatinernerunissaat anguniakkama qiterivai.
- Ilinniartitsisut siulersuisuniit naapinnerunissaat sumut killiffigineqarnersut ilisimatitsisarnissaq.
- Isumaqatiginninniarnerni killiffimmik ilisimatitsisarneq.

Ukiuni sisamani tulluittuni suliarerusutakka.

Birthe Møller Therkildsen, der er født den 2. marts 1976 på Pamiut's sygehus. Jeg er den ældste blandt 5 søskende og er den, der fik mange ansvarsområder, som - efter min mening - har haft god indflydelse på mit nuværende liv. Efter at have prøvet forskellige erhverv, lever jeg af at være lærer i dag.

Jeg har en søn på 6 år.

I 2003 blev jeg lærer på Ukaliusaq Skolen, og i 2005 blev jeg lærer på Atuarfik Tuiisaaq. Fra 2006 og til i dag har jeg været lærer på Nuussuup Atuarfia. Der underviser jeg hovedsagelig Nukarliit og Akulliit.

Ved siden af min lærergerning har jeg arbejdet på at blive læsevejleder.

Jeg blev valgt til lærernes organisation i Grønland, IMAK's bestyrelse, med Peter Davidsen som 1. suppleant og Monica Dorph som den 2. suppleant.

Min interesse for at komme ind i bestyrelsen startede, efter jeg i flere år har været tillidsrepræsentant for lærerne i Nuussuup Atuarfia, det var der min interesse blev vakt.

Arbejdet i organisationen er vigtigt, fordi det har positiv virkning på arbejdspladserne, og arbejdet med overenskomstforhold er meget betydningsfuldt for medarbejderne. Desuden er det vigtigt lærernes viden og erfaringer kan være til gavn for samfundet. Der er i dag et skævt forhold mellem lærerne og det øvrige samfund. Lærerne får input fra hele samfundet og fra nyhederne, men på den anden side, er der ikke ret mange, der har kendskab til lærernes arbejde i hverdagen.

Een af mine interesser er, hvordan man har tilpasset styreformerne i samfundet, samt hvor meget det har samlet/forenet folket.

Det er vigtigt, at medarbejderne er med i udviklingen på arbejdspladsen. Det er centralt at medansvar er vigtigt for at få en god arbejdsplads, inklusion på arbejdspladsen.

Mine mål for de næste 4 år:

- Det vigtigste i mine mål er mere inklusion af folket i samfundet.
 - At bestyrelsen møder lærerne oftere for at orientere dem om, hvor langt man er nået med sagerne.
- Mere orientering angående overenskomstforhandlingerne.

www.imak.gl

Juulli sivisoqaaq

Issakkunni ilinniartitsisut inaanni oqiliallappalunneq nuannaarpalunnerlu tutsiuppoq: "Yes, kiisami aningaasarsivugut – feriapengesillutalu – kiisami niiverniaqqissinnaan-gorpugut".

Ilinniartitsisuussugut akissarsiarissaartukasiugaluarpugut, taamaakkaluartoq ilanngulluta jannuaarersuup takinera malugisarpaput.

Ukioq manna aammaarluta issingigassat immullu saqqummeqqittariaqarsimavavut, meeqqat kaattut nerisilaarumallugit – ukiulli sinnerani taamaaliornissaq pisariaqarneq ajungajappoq. Atuartut angajoqqaavi at-taviginerini, meeqqaminnut nerisassarsiniarnissamut akissaqannginnertik pillugu ernumanerarlutik - amerlan-ertigullu kanngusullutik - nassuertartut takusarpavut.

Ukioq manna taamaattunik takusaqartarnerput allaan-erumik aamma ilavoq. Jannuaari aallartilartoq atuar-fimmi tillinniartoqarpugut, paasisavullu malillugit tillinniaq kisimiilluni pilukassimavoq. Tillinniali atuarfiup computeri allalluunniit akisuut tillinnissaat siunertarisimangilaa.

Atuarfiup igaffiata matua isimmillugu ammarneqarsima-voq, tillissimanngilarli – juullinngitsorlimi nammineerluta nillataartitsivik imaaratsigu.

Politii sullissisorput oqaluttuarpoq, jannuaarimi tillinniari-aaseq taamaattoq sinerissami tamarmi nalinginnaaqisoq.

Maani suliffitsinni tusarparput unnia saariarfissaaruti-vikkaanni kontokorti qularnaveeqqusiullugu kioskit ilaani akiligassarsisoqarsinnaasoq.

Taamaalilluni pisariaqartilluinnakkanik pissarsisoqarsin-naalluni – kioskip akii malillugit akiligassanik.

Juulimi tamatta immitsinnut nuannaartinniartarpugut, ingammik meeqqatinnut. Akissarsiakitsuugaannili il-aqutaqarlunilu, ulluinnakkut piisaarutissaqarpiassanani, jannuaarip naanissaata utaqqinissaa ajornarluinnan-gajattarpoq – meeqqallu amerlanertigut tassaassarput eqqorneqarnerpaasartut.

Jan Ellesgaard

Julen varer længe

Den anden dag var der glæde og lettelse på lærerværel-set: "Yes, nu har vi endelig fået løn – og feriepenge oveni – så nu kan vi da endelig købe ind igen".

Nu er vi jo som lærere relativt godt lønnet, men selv hos os kan det altså være svært at komme igennem januar.

Igen i år har vi måtte finde havregryn og mælk frem, så sultne børn kunne få lidt at spise – og den situation er vi yderst sjældent ude for resten af året. Ved kontakt med elevernes forældre møder vi fortvivlede – og ofte skamfulde – mennesker, der erkender, at de ikke har penge til at købe mad til deres børn.

I år blev disse oplevelser suppleret af en ny erfaring. I begyndelsen af januar havde vi indbrud på skolen, og vi kunne konstatere, at det var en enkelt person, der havde været på spil. Målet for dette indbrud var ikke skolens computere eller andet værdifuldt. Døren til vores skole-llinniartitsisoq 26

køkken var sparket ind, men intet var stjålet - for køleska-bet havde vi selv tømt inden jul.

Vores politimand kunne berette, at det var ret almindeligt andre steder på kysten med den slags indbrud i januar.

Her hos os forlyder det, at hvis man er rigtigt desperat, er det muligt at skaffe sig kredit i nogle af kioskerne mod at stille sit kontokort som sikkerhed.

Så kan man da skaffe det mest nødvendige – til kiosk-priser.

Julen er en tid, hvor vi gerne vil glæde hinanden og især vores børn. Men er man en lavtlønsfamilie, hvor der ikke er meget at rutte med til daglig, kan januar være en svær tid at komme igennem – og børnene rammes ofte hård-est.

Jan Ellesgaard

Qaasuitsup Kommunea, Aasiaat, Gammeqarfik

Ilinniartitsisussarsiorpoq Søger lærere

Gammeqarfik atuariuvoq 400-ut missaani atuartuutalik 46-nillu ilinniartitsisulik, immikkoortukkaartumillu sulil-lutik.

Trin I aamma trin II-mi ilinniartitsisunik atuartitsisutini tamakkiisunik atuartitsisinnaasunik pissarsiorgut Ulloq atorfiniffissaq / Ansættelse 1. august 2013

Annerusumik paasissutissiineq

- Telefuunikkut Gammeqarfimmut attaveqarneq 89 47 55 imal. 53 74 33
- Imaluunniit atuariup pisortaanut
- Sara J. Brandt email-kkut attaveqarluni: sabr@qaasuitsup.gl.
- Imaluunniit Gammeqarfiup nittartagaanut: www.gammeqarfik.gl
- Allakkatigut saaffiginninnikkut: Gammeqarfik Postboks 28, 3950 Aasiaat / Fax: 89 10 60

Qinnuteqarfissaq aaneqarsinnaavoq Gammeqarfiup nittartagaanut: www.gammeqarfik.gl imaluunniit Gammeqarfimmut saaffiginnilluni.

Qinnuteqarfissaq ulloq kingulleq 25. februar 2014.

Gammeqarfik er en byskole med ca. 400 elever og 46 lærere og arbejder afdelingsdelt. Vi søger lærere, der kan undervise i alle fag i Trin I og Trin II. Ansættelse 1. august 2013.

Flere oplysninger fås:

- Ved telefonisk henvendelse til Gammeqarfik: Tlf. 89 47 55 eller 53 74 33
- Eller pr. mail til skoleinspektør Sara J. Brandt: sabr@qaasuitsup.gl.
- Ved at klikke sig ind på Gammeqarfiks hjemmeside: www.gammeqarfik.gl.
- Ved at skrive til Gammeqarfik: Postboks 28, 3950 Aasiaat. Fax 89 10 60

Ansøgningsskema kan hentes på skolens hjemmeside på www.gammeqarfik.gl eller ved henvendelse til Gammeqarfik.

Ansøgningsfristen er 25. februar 2014.

Qeqertarsuup Atuarfia

Lærere

Har du lyst til at være lærer på en velfungerende skole med ca. 125 elever, 21 uddannede lærere, fine bygninger og en fornuftig økonomi, så er chancen der til 1.august.

Qeqertarsuup Atuarfia søger et antal lærere til at undervise på trin 2, trin 3 og i den vidtgående specialundervisning. Vi har brug for dygtige og engagerede lærere, som kan undervise i almindelige skolefag. Kan du undervise i et eller flere af fagene dansk, engelsk eller fysik/kemi vil det være en stor fordel.

På skolens hjemmeside www.qeqertarsuup.skoleintra.dk kan der findes flere oplysninger.

Vil du vide mere, er du velkommen til at henvende dig til ledende skoleinspektør Jan Ellesgaard på telefon +299 92 29 40.

Ansættelse vil ske efter overenskomst mellem Grønlands Landsstyre og Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfiannersut Kattuffiat, IMAK. Ansøgere, der kommer fra en tjenestemandsstilling i Grønland, vil bevare retten til denne ansættelsesform. Der stilles bolig til rådighed, for hvilken der betales efter de til enhver tid gældende regler. Løn- og ansættelsesforhold, herunder ret til tiltrædelsesrejser og bohæftlyftning, sker i henhold til de på tiltrædelsestidspunktet gældende aftaler mellem Grønlands Landsstyre og Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfiannersut Kattuffiat, IMAK.

Tiltrædelse 1.august 2014.

Vi anvender ikke ansøgningsskema, men vil bede dig sende en personlig ansøgning med relevante bilag. Ansøgningen sendes til Qeqertarsuup Atuarfia senest fredag den 21. marts 2014 til

Email:

jael@qaasuitsup.gl

Eller pr. post:

Qeqertarsuaq Atuarfia, Boks 114, 3953 Qeqertarsuaq

Eller pr. fax:

00299 921120

Ilinniartitsisut

Atuarfimmur ingerlalluartumut peqataarusuppit, taava massakkut periarfissaqarputit. Atuarfippit 125 missaani atuortoqarpoq, ilinniartitsisut ilinniarsimasut 21-upput, init kusanartut, aningaasaqarneq ajunngitsoq, taava periarfissaqarputit 1.august.

Qeqertarsuup atuarfia ilinniartitsisunik pissarsiorpoq al-loriarfik 2, alloriarfik 3 aammalu annertusisamik immikkut atuartsisussanik. Atorfissaqartippagut ilinniartitsisut pik-korissut tunniusimasullu, nalginaasunik atuartsisutinik atuartsisinnaasut. Atuartsisinnaavit qallunaatut, tuluttut, imaluunniit fysik/kemi taava qinnuteqarnernut iluaqutaas-saaq.

Atuarfiup nittartagaanut iserlutit paasissutissanik anner-tunerusunik pissarsisinnaavutit:

www.qeqertarsuup.skoleintra.dk

Aamma atuarfiup pisortaanut Jan Ellesgaard-rimut saafi-ginnissinnaavutit.

Atorfinitsitsineq pissaaq Kalaallit Nunaanni Naalakkersu-isut aamma Meeqqat Atuarfianeersut Kattuffiata IMAK-ip maleruagassai malillugit. Qinnuteqartut atorfiuppata tam-anna atuutiinnassaaq. Maleruagassat malillugit inissaqar-titsisoqassaaq.

Aningaasarsiat atorfinitsisinerlu, aammalu nuunneq Kalaallit Nunnaanni naalakkersuisut aamma Meeqqat Atuarfianeersut Kattuffiata IMAK-ip maleruagassai malil-lugit ingerlanneqassapput.

Atorfinitsitsineq 1.august 2014.

Immersugassartalimmik qinnuteqartitsinngilagut, qinnute-qaatit bilag-ilerlugu/git nassiutiinnassavatit.

Qinnuteqaatit uunga nassiutissavat: Qeqertarsuup Atuar-fia kingusinnerpaamik 21. Marts 2014 .

Email:

jael@qaasuitsup.gl

Imaluunniit allakkatigut:

Qeqertarsuup Atuarfia, Boks 114, 3953 Qeqertarsuaq

Fax aamma periarfissaavoq: 00299 921120